
Urbanistická koncepce města Nepomuk
(malo)město a krajina

Diplomová práce
Bc. Eliška Korčáková

Ateliér Kohout–Tichý, FA ČVUT
zimní semestr 2015

OBSAH

Prohlášení diplomanta _____	4
Zadání diplomové práce _____	5
1/ ÚVOD	
Shrnutí diplomové práce _____	9
Relevance tématu v současném kontextu _____	11
Metodika práce _____	11
2/ MĚSTO NEPOMUK	
Širší vztahy _____	14
Základní údaje _____	15
3/ ANALYTICKÁ ČÁST	
Historický vývoj města a krajiny _____	27
Hranice města _____	46
Místa krajinné paměti _____	50
4/ NÁVRH	
Krajina _____	58
Linie v krajině _____	64
Místa v krajině _____	66
Město _____	70
Sídlo v krajině _____	72
Nalezení vnitřních rezerv _____	76
Veřejný prostor a zeleň ve městě _____	84
Park u potoka _____	92
Kaplanský rybník _____	100
Zahrada _____	104
Městská louka _____	109
5/ ZDROJE _____	117

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Eliška Korčáková AR 2015/2016, ZS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) URBANISTICKÁ KONCEPCE MĚSTA NEPOMUK–MĚSTO A KRAJINA (AJ) NEPOMUK URBAN CONCEPT–TOWN AND LANDSCAPE	
JAZYK PRÁCE: ČJ	
Vedoucí práce:	doc.Ing.arch. Michal Kohout Ústav nauky o budovách 15118
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	Nepomuk, urbanistická koncepce, krajina, město, sídliště, zelená infrastruktura
Anotace (česká):	Předmětem návrhu diplomové práce je urbanistická koncepce města Nepomuk se zaměřením na vztah sídla a krajiny. Práce se zabývá současným tématem hledání vztahu města (člověka) ke krajině. V měřítku krajiny je hlavním motivem prostupnost–systém linií a míst, navázání na historické stopy. V měřítku města je to revize stávající struktury (blokové, sídlištní), určení míst pro novou zástavbu uvnitř města jako alternativa plošnému rozpinání, vymezení sítě veřejných prostor jako místa pro život obce a zelené infrastruktury jako protiváhy kamenné síti veřejných prostor. Cílem diplomové práce je zvýšení kvality obytného prostředí skrze zlepšení vztahu města a krajiny.
Anotace (anglická):	The subject of the thesis is an urban concept of town Nepomuk with focusing on the relation between town and landscape. The work deals with the current theme of searching for the relation of city (man) and landscape. In the level of landscape the main motive is permeability– system of lines and spaces, built on the historic track. In the level of town it is the revision of the existing structure of blocks and housing development, determination of locations for new buildings inside the town as an alternative to the board expansion, defining the network of public space as a place for community life and green infrastructure as a counterweight to the stone network of public spaces. The aim of thesis is to increase the quality of the living environment through the improvement of the relationship of the city and the landscape.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 14.1.2016

podpis autora-diplomanta

Eliška Korčáková

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce, portfolio a CD

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Eliška Korčáková

datum narození: 22.3.1989

akademický rok / semestr: 2015–2016 / ZS
ústav: Ústav nauky o budovách 15118
vedoucí diplomové práce: doc.Ing.arch. Michal Kohout
konzultant: Ing.arch. David Tichý Ph.D.

téma diplomové práce: Urbanistická koncepce města Nepomuk–město a krajina
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomové práce je urbanistická koncepce města Nepomuk se zaměřením na vztah sídla a krajiny, identifikující krajinné hodnoty v okolí města i v něm, vymezující město v krajině, jeho hranice, okraje, rozhraní, zabývající se prostupností krajiny z pohledu obyvatele města i jeho návštěvníka, a modifikující prostupy krajiny do města do systému městské/příměstské zeleně.
Cílem projektu je vytvořit návrh podporující obytnost sídla a krajiny skrze zlepšení jejich vzájemného vztahu a využití přírodních prvků.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Práce bude obsahovat návrh prostupnosti krajinou, návrh městského systému zeleně s důrazem na řešení návaznosti na volnou krajinu, rozhraní obce, návrh veřejných prostranství a dopravního řešení převážně pěší a automobilové dopravy.
Vybraná klíčová místa budou rozpracována v detailnějším měřítku, v podrobnosti dle charakteru vybraného místa a jeho velikosti.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

- autorská zpráva
- analytická část
- schéma širších vztahů
- urbanistická koncepce: sídlo a krajina M 1:10 000
- urbanistické schéma města M 1:5 000
- urbanistický detail M1:500 (M 1:1 000)
- urbanistické řezy
- vizualizace/perspektiva

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu: model

Rozsah a měřítko jednotlivých výkresů či modelu mohou být vedoucím projektu ještě upřesněna.

Datum a podpis studenta 14.10.2015

Eliška Korčáková

Datum a podpis vedoucího DP 14.10.2015

Kohout

Datum a podpis děkana FA ČVUT

14.10.2015

registrováno studijním oddělením dne

14.10.15

1/ ÚVOD

VYMEZENÍ POJMŮ

KRAJINA (def.)

Pojmem krajina se rozumí přirozeně nebo účelově vymezená část zemského povrchu, jejímiž hlavními složkami jsou půdotvorné horniny, půda, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo a člověk. ^[13]

Část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky. ^[18]

KRAJINNÉ KATEGORIE ^[19]

Za předpokladu, že přírodní krajina, přírodní ekosystém, který by nebyl člověkem ovlivněn neexistuje, je v této práci užíváno termínů:

Krajina přírodě blízká

Krajina kulturní

urbanizovaná

zemědělská (pastevní, polní...)

průmyslová

PAMĚŤ KRAJINY ^[12]

Tento fenomén je v práci chápán jako “schopnost čelit rozmarům své doby a nenechat se jenom vláčet neustále se proměňující přítomností”, nebo jinak řečeno “schopnost disponovat svými staršími, konzervativními strukturami, rozvíjet je a konfrontovat je s otvírajícími se možnostmi”.

MĚSTSKÁ ZELEŇ ^[15]

V práci je za městskou zeleň považována:

zeleň uvnitř zastavěného území

venkovní prostory s významným podílem vegetace – městské a příměstské lesy, parky a uliční zeleň, dále řeky a vodní plochy, zahrady, trávníky a mokřady, formy příměstského zemědělství, hřbitovy

plochy veřejně přístupné (i s omezením vstupu v určité hodiny – př. hřbitov)

FUNKCE MĚSTSKÉ ZELENĚ ^[15]

klimatická: regulace mikroklimatu, snižování teploty a

zvyšování vlhkosti ovzduší, produkce kyslíku

hydrická: největší význam v rámci vodního režimu města má bezesporu snižování povrchového odtoku a ochrana proti záplavám

edafická: ochrana půdy proti erozi a zvyšování kvality půdy

přírodoochranná: zvyšování a ochrana biodiverzity

sociální: kontakt s přírodou může ovlivňovat fyzické i psychické zdraví (např. redukce pracovního stresu), veřejně dostupná zeleň slouží jako místo setkávání, „zelená infrastruktura“ poskytuje zdravé životní prostředí – celkové zlepšení kvality života

ekonomická: přítomnost městské zeleně může zvyšovat ceny pozemků

(MALO)MĚSTO A KRAJINA

Tématem diplomové práce je urbanistická koncepce města Nepomuk se zaměřením na vztah sídla, jako krajiny urbanizované, krajiny, jako krajiny přírodě blízké a zemědělské.

Nepomuk je maloměsto 40 km jižně od Plzně s bohatou historií. Leží v morfologicky členité krajině hustě protkané potoky, říčkami a rybníky. Město s historickým jádrem, vilovou zástavbou, sídlištěm a rodinnými domky na okraji města se potýká s několika problémy.

Mezi nejpalčivější patří obchvat ze 60. let proudící přes nejstarší část města – zároveň projekt nového obchvatu, který dopravu, jako zdroj určité energie, odvádí daleko od města. Jako další uvádím nerovnováhu ve městě způsobenou nerovnoměrnou hustotou osídlení – umístěním sídliště zástavby okraji města, bydlí zde většina obyvatel a náměstí s okolím je po páté odpoledne téměř mrtvé.

Za další problémy, nebo spíše slabé stránky považuji vztah města a krajiny, prostupnost, vymezení sídla, jeho rozšiřování, potenciál zelených ploch ve městě a jejich postavení v rámci města a potenciál areálu zámku Zelená Hora.

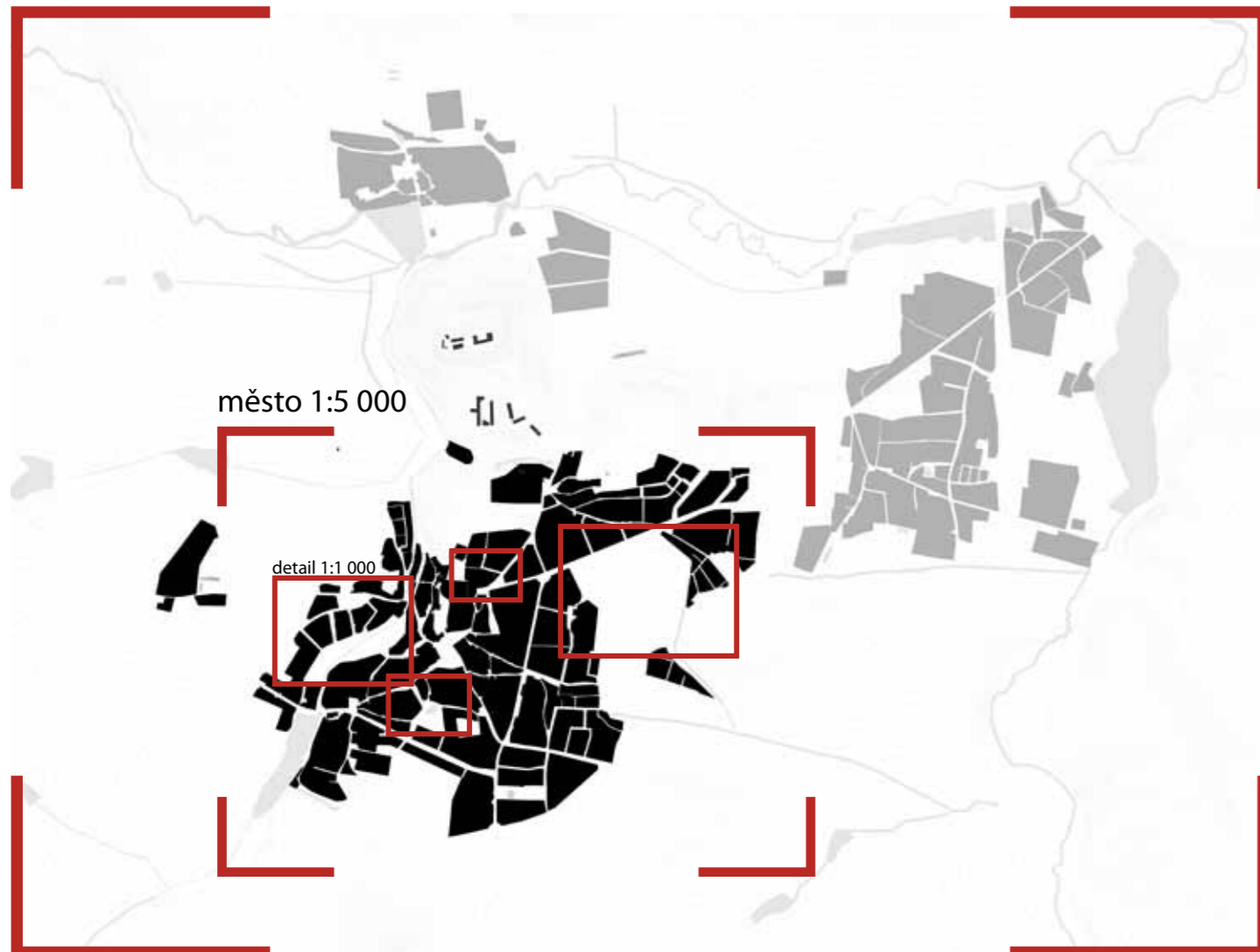
Práci předcházely diplomní semináře na téma Historický vývoj města a krajiny. Zabýval se mj. vývojem vztahu člověka a krajiny, růstu sídel, vzniku a zániku cest, hranicemi města a místy krajinné paměti. Na to navazuje návrh, který výsledek analýzy rozvíjí a zpracovává v urbanistické koncepci.

V měřítku krajiny je hlavním motivem prostupnost – systém linií a míst, navázání na historické stopy a vymezení sídla v krajině.

V měřítku města je to revize stávající struktury (blokové, sídliště), určení míst pro novou zástavbu uvnitř města jako alternativa plošnému rozpínání, vymezení sítě veřejných prostor jako místa pro život obce, definování sítě kamenných veřejných prostor a zelené infrastruktury, která spojuje město s krajinnými cíli, využívá potenciály stávající zeleně a relikty přírodních ploch ve městě.

Cílem diplomové práce je zvýšení kvality obytného prostředí skrze zlepšení vztahu města a krajiny.

krajina 1:10 000

RELEVANCE TÉMATU V SOUČASNÉM KONTEXTU

Krajina je v posledních letech znovunalezeným předmětem mnoha diskuzí, knih a televizních pořadů. Krajina, především historická, je (sentimentálně) oslavována, mytizována, (nekriticky) idealizována, ale také nevratně překrývána novými vrstvami.

Člověk přirozeně tíhne k idealizaci "starých dobrých časů", k homogenní minulosti, kdy k negativním jevům nedocházelo (narozdíl ode dneška). Už ze samotné podstaty ale nelze určit která krajina je tradiční, historicky věrná a správná. Krajina prochází odedávna stálým vývojem. Někdy rychlejším—změny se projeví během lidského života, někdy pomalým—takové trvájí generace. V předložené práci přibližují historický vývoj krajiny a města Nepomuku. Procesy, které byly vyvolány už např. v baroku, nebo dříve, dnes kulminují, získávají postupně na větší síle/měřítku a krajina kulturní, kterou známe po celé generace, pomalu stírá krajina postagrární. ^[13]

Tato hypotéza může být (jedním z) vysvětlení, proč se krajina stává tak častým tématem.

Kulturní krajina jako součást kulturního dědictví země je důležitou součástí historie. Proto považuji za důležité identifikovat krajinné hodnoty, stopy lidských činností v krajině a jejich ochranu stejně jako např. zachovávání historických center měst. Stejně jako ve městech není ale ani v krajině zamezeno dalšímu vývoji. Jen to není vývoj prvoplánový, ale promyšlený tak, aby pomohl nejen věci samotné, ale "více hráčům" v okolí. Člověk již není na krajině přímo fyzicky závislý, nejedí s koňmi každé ráno na svoje pole, nesklízí každý rok úrodu ze své půdy. O to důležitější je tento vztah připomínat, upevňovat prostřednictvím příměstského zemědělství, míst k odpočinku a stezek, díky kterým člověk prožívá příběh krajiny—zachovat a podpořit tedy závislost duševní a duchovní.

Zároveň poznání historické krajiny může vést k překvapivým objevům výskytu různých fenoménů (např. rybníky v krajině) a k jejich konstruktivnímu využití (např. vodní režim, zadržování vody v krajině).

METODIKA PRÁCE

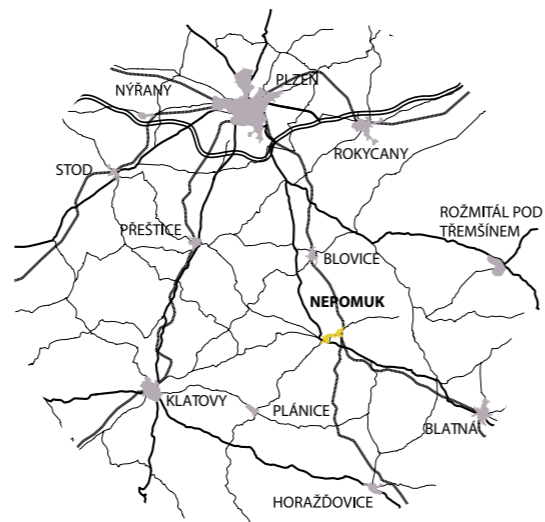
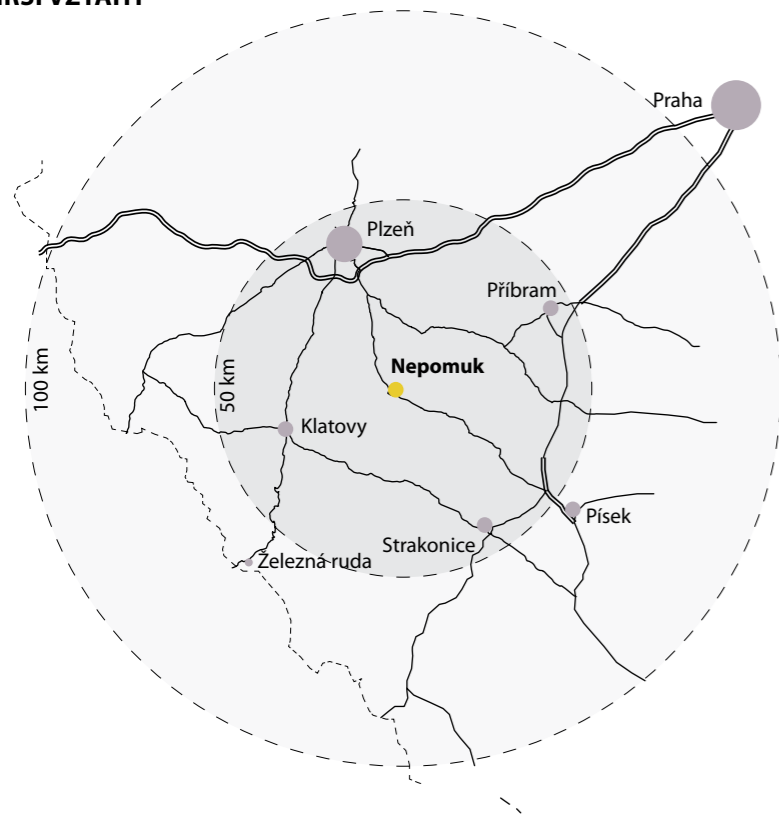
Diplomové práci předcházela diplomní seminář, ve kterém byl zkoumán historický vývoj města a krajiny i současný stav. Na základě toho byly definovány krajinné hodnoty, místa krajinné paměti a v diplomové práci byly zahrnuty a rozvinuty v urbanistické koncepci.

Koncepcie je řešena v měřítku krajiny (1:10 000), města (1:5 000) a detailu (1:1 000)

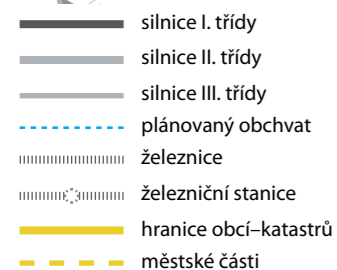
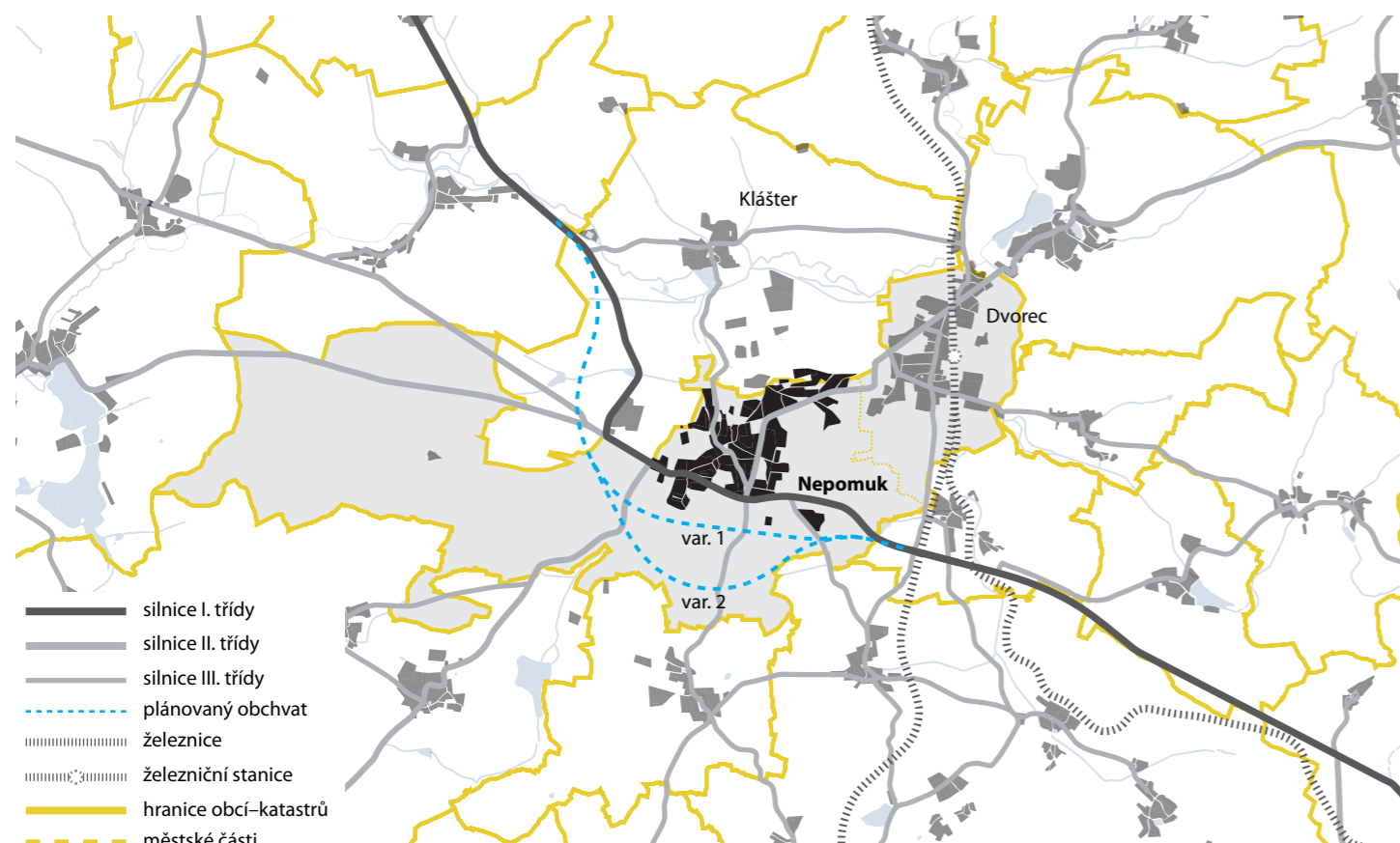
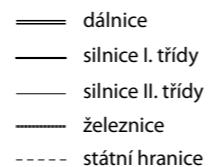

2/ MĚSTO NEPOMUK

ŠIRŠÍ VZTAHY

Nepomuk	[km]	[hod]
→ Plzeň	40	0:40
→ Praha	120	1:30
→ Rozvadov	100	1:10
Dolní Dvořiště	140	2:00

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Nepomuk je maloměsto v Plzeňském kraji. Leží v členitém terénu okraje Blatenské vrchoviny, který je protkán hustou sítí říček, potoků a rybníků.

V těsné blízkosti je Zelená Hora, veřejnosti známá jako dějiště Švandrlíkových Černých baronů, místem nálezů Zelenohorského rukopisu, zastavení sv. Vojtěcha, a Nepomuk samotný je rodiště sv. Jana Nepomuckého. I přes bohatý výčet historických událostí není počet turistů ve městě nijak závratný, považují to tedy za potenciál, který by městu přinesl určité povzbuzení.

Město Nepomuk má 2 852 obyvatel, část Dvorec má 764 obyvatel. V posledních letech je tendence počtu obyvatel mírně vzestupná. Jako obec s rozšířenou působností je 5. nejmenší ORP v ČR (celkem s 11 619 obyvateli).^[31]

V Nepomuku existuje více než 20 spolků se širokým záběrem zájmů, a mnoho z nich aktivně přispívá do veřejného života obce – organizují festivaly, reprezentují město nejen sportovně, ale i tradicemi, pořádají kurzy a mnoho dalšího. Mimo jiné motoklub, který od roku 1946 pořádá závod Nepomucký trojúhelník, spolek alternativní kultury, spolek žen – "kuchařinek", Sokol aj.

Dobré dopravní spojení (silniční – silnice č. 20, železniční – České Budějovice – Plzeň a Nepomuk – Blatná) umožňuje více než čtvrtině obyvatel vyjížďku za zaměstnáním do Plzně. Současný tah silnice č. 20, vedoucí přes Přesanické náměstí, jednu z nejstarších částí města, město velmi zatěžuje. Proto je navržen obchvat města.

Město je historickým vývojem i strukturou zástavby, rozděleno na dvě části – starou část okolo náměstí, a novou část – sídliště (východní cíp města). V nové části žije téměř dvakrát více obyvatel než ve staré. V 90. letech byla na okraji postavena základní škola, v sídlišti poliklinika. To vytváří nerovnováhu a náměstí není přirozeným centrem sídla a obchody a služby se tam rychle střídají, případně zanikají.

Zajímavostí nepomuckého katastru je těsné sousedství města s katastrem vedlejší obce Klášter (205 obyvatel) – na jejímž území se nachází areál zámku Zelená Hora. Sousedství je natolik těsné, že část sídliště je na cizím katastru.

Nekomunikace a nespolupráce mezi obcemi přináší problémy – uzavření zámeckého areálu, stavba supermarketu na nevhodném místě.

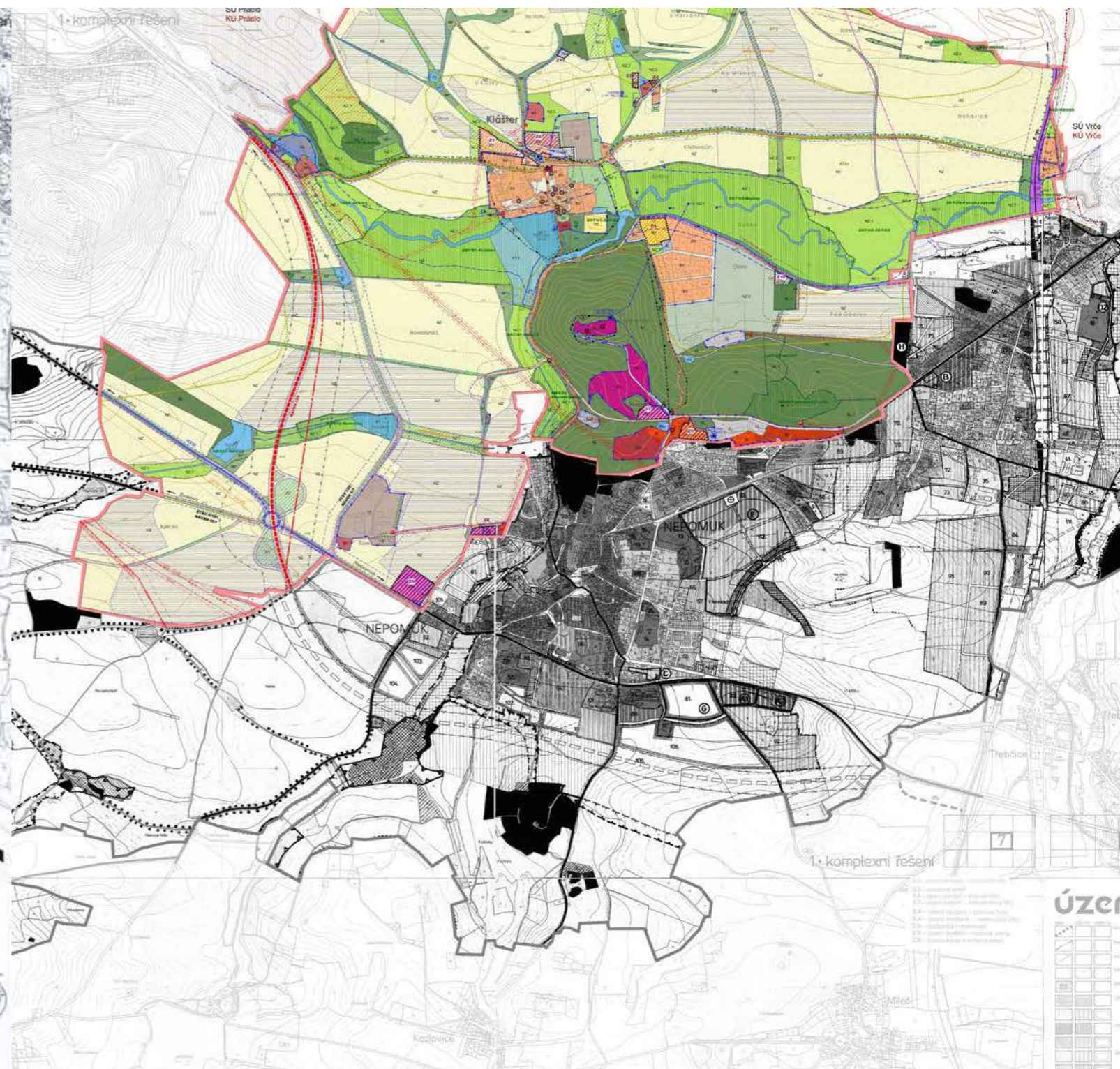
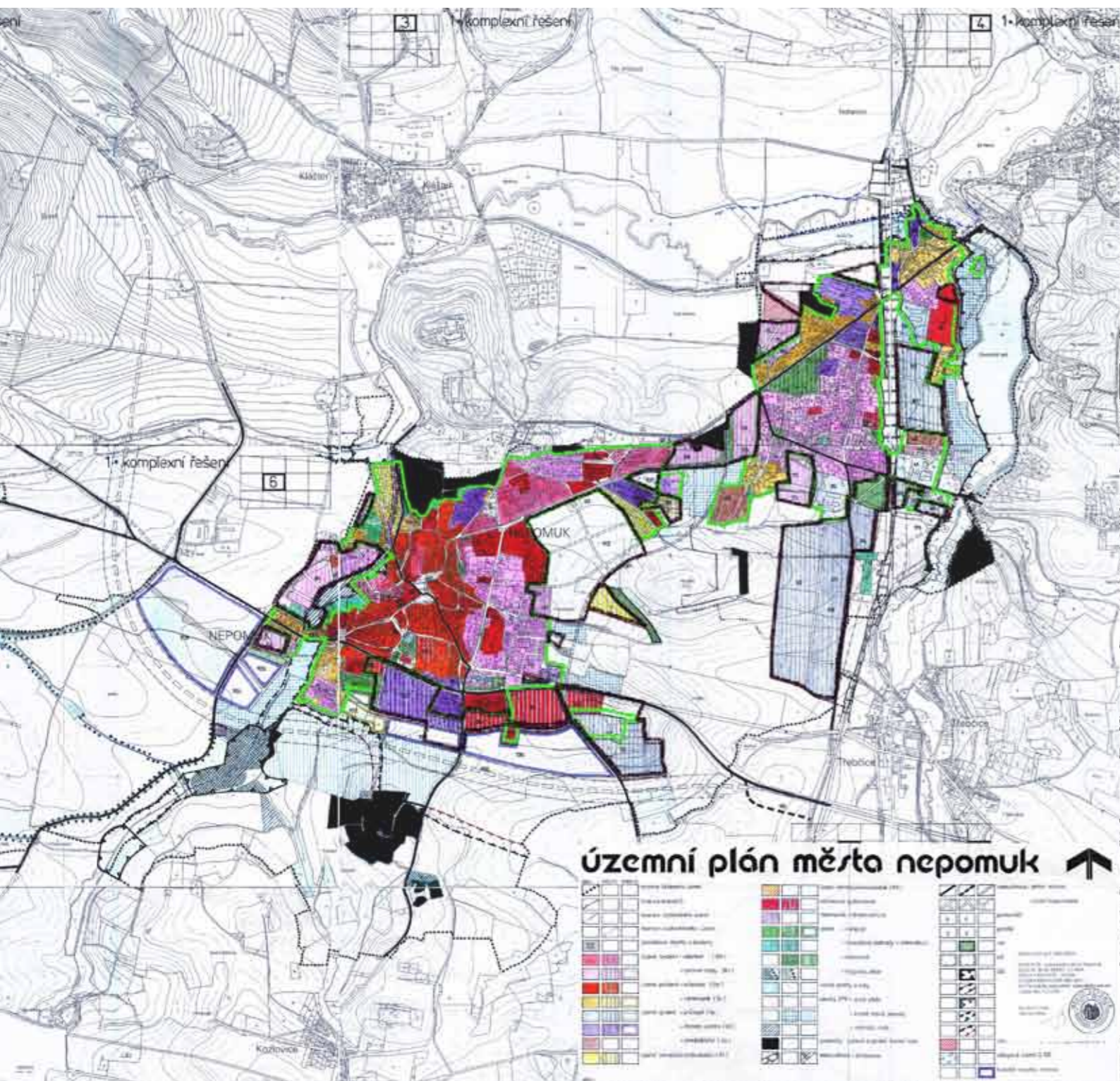
V územním plánu jsou zakresleny poměrně velké rozvojové plochy – velké zábory půdy, jak pro bydlení, tak pro průmysl a výrobu (souvisí s obchvatem).

ÚZEMNÍ PLÁN NEPOMUK

ÚZEMNÍ PLÁN NEPOMUK A KLÁŠTER

- zastavěné území
- zastavitelné území

3/ ANALYTICKÁ ČÁST

Historický vývoj

KRAJINA JAKO PŘÍBĚH

Následující analýza předkládá historický vývoj města a krajiny.

Rozdělují analýzu do několika období, které nesly charakteristické znaky:

Dvě stezky—období před příchodem cisterciáckého řádu
Cisterciácký klášter—od založení kláštera do husitských válek, kdy byl klášter vypálen a tím ukončena jeho činnost

Panství Zelená Hora

Průmyslová revoluce—nastupuje v 19. století

Stavební boom—období po roce 1945 s přesahem do současnosti

Předmětem analýzy je:

cestní síť, jako základní předpoklad vzniku osídlení, její změny, vzniky a zániky cest

další **dopravní linie** v krajině—železnice, a její vliv na okolí

velikost zastavěného území, jádra osídlení, správní centra, směřování vývoje, vliv dalších fenoménů na růst měst

hranice města

vodoteče, jako základní předpoklad vzniku osídlení, změny v čase, rybníky, mokřady kolem vody jako přirozené hranice

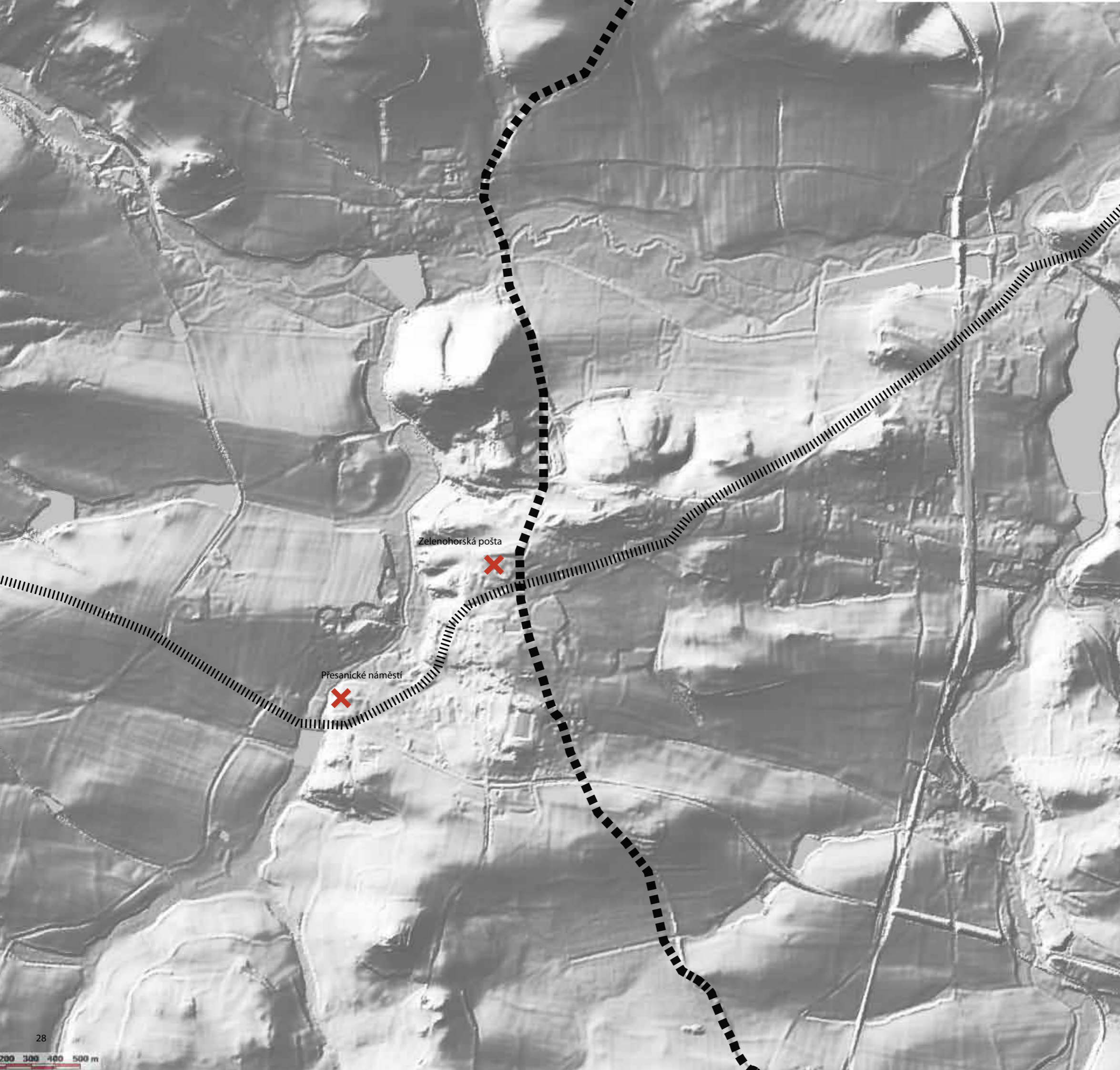
linie **alejí**, druh stromu jako známka původce

využití pozemků, velikost obhospodařované jednotky a vliv

na okolí (cestní síť apod.)

vztah a závislost člověka, společnosti na krajině, půdě

Výstupem analýzy je mapa míst krajinné paměti, která je jedním z podkladů pro návrh.

DVĚ STEZKY

období do 1145

KRAJINA PŘEDKULTURNÍ

Krajina před příchodem cisterciáků byla nejspíš močalovitá, možná lesnatá–lesnatější než dnes. Krajina řídila lidské činnosti, kultura vycházela z přírody, z okolí. O několik stovek let později se situace otočí. Pravěký ráz krajiny trval až do sklonku tisíciletí, v průběhu 12. a 13. století přichází vlna modernizace (v případě Nepomuku je jejím nositelem cisterciácký řád).

Příběh kulturní krajiny začíná neolitickou revolucí, přechodem od lovu k zemědělství. Samotný výraz kultura vychází ze slov obdělávat pole, obývat.

Z období před založením cisterciáckého kláštera není příliš pramenů, které by o kraji kolem Nepomuku hovořili. Svatovojtěšská legenda praví o Zelené Hoře z roku 992, kdy se český biskup Vojtěch vrací z Říma.

„Přijíždá biskup na Zelenou Horu nedaleko českých pomezí, kdežto na hoře byl kostelík Panny Marie, znamením svatého kříže požehnání své zemi daje, z klatby ji propustil a hned na to libý deštíček po vsí zemi spadl, z čehožto kníže s lidem poznal Vojtěcha již v zemi býti.“

Kašpar Petr Draušovius, Veleslavná památka sv. Vojtěcha
Legenda může být vodítkem k existenci stezky Praha–Bavorsko. Kolem její trasy se nachází prvky legendu doprovázející (př. Vrčeň).

Stezky (a jejich křížení) spolu s příznivými přírodními podmínkami vytvořili potenciál vzniku sídla. Na území dnešního Nepomuku probíhaly dvě stezky, a to:

||||| Praha–Nepomuk–Klatovy–Bavory

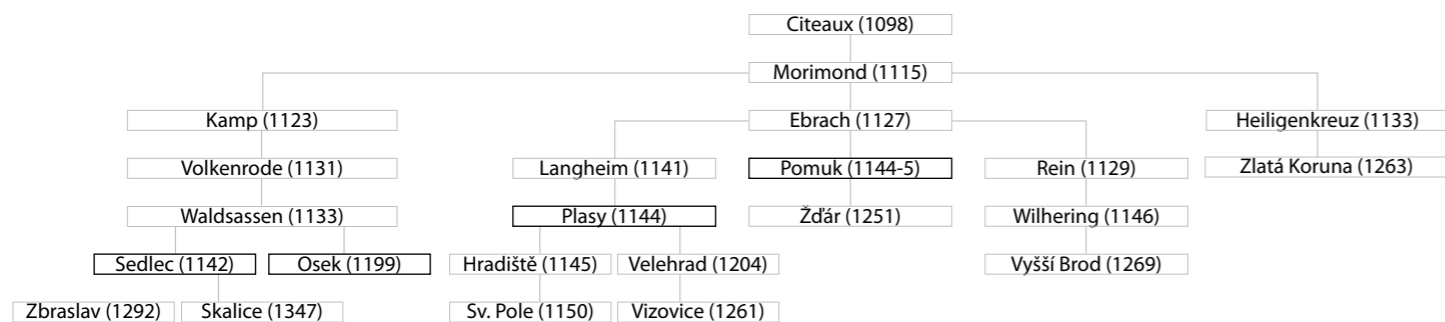
■■■■ Vitorazská stezka, jejíž původ se uvádí již v době bronzové, Starý Plzenec–povodí Úslavy–Klášter–Nepomuk–Mileč–Pootaví–Nové Hrady–Vitoraz

Alexandr Berndorf píše o dvou sídlech–Přesanících (v místě dnešního stejnojmenného náměstí) a Pomuku (v místě dnešní Zelenohorské pošty). Tento vývoj je možný, archeologické výzkumy z jiných míst dokazují, že vícejaderný základ města je poměrně častá záležitost.

Nález střepů z 9.–10. století pod podlahou kostela sv. Jakuba potvrzuje osídlení v místech Přesanického náměstí–jedná se o ostroh nad vodotečí a zároveň vyvýšené místo nad přechodem významné obchodní stezky přes řeku.

Zákres stezek je spíše intuitivní, dle pozdějších mapových pramenů. Nicméně by mohl potvrzovat hypotézu pro vznik města.

strom cisterciáckých klášterů

mapa území spadajícího pod klášter Pomuk

zdroj [8]

CISTERCIÁCKÝ KLÁŠTER

1145–1420

1144/5 je založen na severní straně Zelené Hory cisterciácký klášter. Lokace cisterciáckého kláštera se opakuje jako na dalších místech – vodní tok v údolí, důležitý jak ekonomicky, tak i existenčně. Nepomucké opatství je řazeno mezi nejvýznamnější a nejbohatší v Čechách (Karel Kuča, Kateřina Charvátová). Jsou založeny vinice, řada rybníků, těží se a zpracovávají železné rudy a stříbro.

Nepomuk je jedno z hospodářských center klášterního území spolu s Blovicemi a Plánicí. Ze 2. 1/4 13. století pochází jádro kostela sv. Jakuba Většího na Přesaničském náměstí. Okolo kostela je dodnes hradební zeď se dvěma baštami, sloužil tedy jako refugium. Okolo kostela byl hřbitov, a to až do roku 1855.

Na přelomu 70. a 80. let 13. století je na Zelené Hoře vystavěn kostel, nejspíše opevněný. Jádro dochováno v nynějším kostele Nanebevzetí Panny Marie. 1284 je poprvé písemně zmíněna trhavá ves Pomuk. Na přelomu 13. a 14. století byly na Nepomucku otevřeny doly na zlato. Dokladem je jejich zastavení Janem Lucemburským Petrovi z Rožmberka roku 1338. Stopy dolování, uváděné sklepy v čp. 63 a 64, nemusí znamenat těžbu přímo v Nepomuku, ale pouze přítomnost havířů v regionu (dle ústního sdělení Ing. arch. Hauserové, květen 2015). V blízkosti kostela na Zelené Hoře je kolem roku 1420 vybudováno opevnění Mikuláše z Husi a klášter vypálen. Končí i těžba zlata. Není to definitivní zánik kláštera (k tomu došlo až v 16. století), ale klášter ztrácí přímou kontrolu nad svým panstvím.

KRAJINA – KULTURNÍ

Intenzivně a totálně využívaná, provázaná ekonomickými a vlastnickými vztahy. Schéma šíření cisterciáckých klášterů je zároveň schématem šíření "krajinné revoluce", intenzivního způsobu hospodaření, využívání vodních a nerostných zdrojů, apod.

Vrcholně středověké uspořádání krajiny je jedním ze zdrojů, z nichž je odvozena její současná podoba. Krajina je rozměřena, strukturována vlastnickými vztahy.

Jako fyzické vyznačení hranice je používán strom, mez, kamení, křoviny, cesty, ohrady, kříže.

mapa významných klášterů, 12.–13. století

zdroj [8]

- jméno, rok založení
- [1] Maštov, 1192-9
  - [2] Plasy, 1144
  - [3] Nepomuk, 1144-5
  - [4] Zlatá Koruna, 1263
  - [5] Vyšší Brod, 1259
  - [6] Oslavany, 1224-5
  - [7] Velehrad, 1204
  - [8] Staré Brno, 1323
  - [9] Tišnov, 1232
  - [10] Ždár, 1251
  - [11] Pohled, 1265-7
  - [12] Svaté Pole, 1150?
  - [13] Sezemice, 1265?
  - [14] Sedlec, 1142-3
  - [15] Skalice, 1357
  - [16] Zbraslav, 1292
  - [17] Praha, 1330
  - [18] Hradiště, 1145-50
  - [19] Osek, 1196

Vymezení autorů knihy města a vesnice je velmi přísné. Město jako hrazené sídlo, "život za hradbami mimo mizérii selského života", prvek vertikality (domů, chrámů, hradebních věží) a naproti tomu horizontála bydlení na venkově. Nepomuk by z tohoto popisu vyšel nejlépe jako "trhavá ves" (jak je o něm ostatně roku 1284 uváděno).

Ve středověku se ustavuje síť cest, klášterů a správních center. Původní cestní síť je dodnes patrná, zanikly především cesty vedoucí k jednotlivým hospodářsky využívaným pozemkům – souvisí se změnou hospodaření.

Dále autoři uvádí problematiku eroze způsobenou rychlým odlesněním a následným zemědělstvím a kolonizací podhorských oblastí. To souvisí s problematikou záplav, nicméně tato historická data a informace z oblasti Nepomucka nejsou k dispozici, těžko tedy soudit, jak se tato dotkla i řešeného regionu. Středověké změny smazaly stopy krajiny pravěké.

Pravěká kultura byla modifikací krajiny, kdežto s příchodem středověku se krajina a příroda stává zrcadlem kultury, mnohdy dočasným, neustále se měnícím.

(zdroj: *Krajina a revoluce*, kol. autorů, 2005)

PANSTVÍ ZELENÁ HORA

1420–1800

Po husitských válkách buduje na vrcholu Zelené Hory Hynek Krušina ze Švamberka hrad, který se stává novým mocenským centrem Nepomucka. Roku 1465 je zde založena Jednota zelenohorská proti králi Jiřímu z Poděbrad.

V 16. století definitivně zaniká cisterciácký klášter a tím i jeho majetek, hospodářství. Tím se se městu i vrchnosti otevřely nové obzory.

1527 kupuje město od Albrechta ze Šternberka poplužní dvůr Borek. V roce 1549 je založen Ladislavem ze Šternberka městský špitál, který získal 1566 kapli Božího těla, stojící na západním konci hráze Špitálského rybníka. 1584 je vybudován hospodářský dvůr Šternberk, jako zázemí zámku a zároveň od roku 1566 je připomínána hospoda Vyskočilka. Roku 1590 je připomínána cihelna v Zeleném dole a dál železářny u Dvorce, které zanikly ve 2. polovině 17. století, a obnoveny byly v 1/3 18. století.

Ves Dvorec je doložená v roce 1552.

Mezi léty 1618–1645, v průběhu Třicetileté války, proběhlo městy mnoho vojenských tažení. Dle zápisu v Berní rule, soupisu profesí a řemesel, je zjevné, že zaměření je na lokální trh s velkým podílem zemědělství (Pavel Kroupa, Stavební dějiny města Nepomuk). Jsou uvedeny ztráty na stavebním fondu města.

V rámci rekatolizace je v roce 1643 založen nový kostel, resp. kaple, zasvěcená Janu Křtiteli, protože Jan Nepomucký ještě nebyl svatořečen, na údajném místě rodného domu budoucího světce. Dlouhá vláda Václava Vojtěcha ze Šternberka znamenala hospodářskou stabilizaci a rozvoj města. Ten proběhl nejen na hradě Zelená Hora, přestavbou na zámek a přestavbou dvora Šternberku (Karel Kuča uvádí vznik již v 16. století). Sýpka je datovaná rokem 1669, dvůr s pivovarem a konírnou 1693. Byl rozšířen špitál, obnovena vyhořelá kaple sv. Jana Křtitele, přestavěl děkanství na Přesanickém náměstí, postavil radnici čp. 126, kaple Šlépěje sv. Vojtěcha v Zeleném dole 1682. Dále vzniká na severním okraji města sídlo rodiny tehdejšího hejtmána, dnes zelenohorská pošta. Václav Vojtěch se činil nejen v oblasti stavební, ale i v oblasti městských práv. Zřídil trhy na náměstí, založil nadaci na zřízení koleje s vyššími školami, roku 1707 zbavil nepomucké robotních povinností.

Dynamika rozvoje přichází se svatořečením sv. Jana Nepomuckého roku 1721. Barokní novostavba je dokončena 1741. Nepomuk se stal cílem četných poutí. Dále je barokně přestavěna zelenohorská pošta, děkanství a je vystavěna barokní zvonice kostela sv. Jakuba. Na začátku 18. století jsou obnoveny dvorecké železářny, na Myslívském potoce je vybudován Dvorecký rybník. Ten zanedlouho vysychá a je obnoven ve 2. polovině 20. století. Svatojakubský kostel a špitální kaple Božího těla je v souvislosti s josefinskými reformami uzavřen (obnovem byl roku 1860). V poslední třetině 18. století a na počátku 19. století se město rozrůstá domkářskou zástavbou podél cest a na okrajích intravilánu.

KRAJINA–KULTURNÍ

Barokní doba přichází po Třicetileté válce, je doloženo poničené město, domy, a domnívám se tedy, že i okolní krajina byla zpustošena.

Pro baroko je charakteristické podmanění extravilánu v podobě kapliček a božích muk, a později i linií alejí kolem silnic. Např. roku 1682 je postavena kaplička sv. Vojtěcha v Zeleném dole, u cest a na okraji města je zakresleno mnoho pomníků, křížků apod.

Na místě dnešního Dvorce u Panského rybníka vznikají, později zanikají Zelenohorské panské železářny. S (ne)existencí železáren se pojí dva fenomény, rybníky a úbytek lesa–potřeba paliva. Existence rybníků v oblasti Železné Hutě je z mapových podkladů evidentní, s koncem železáren souvisí i vyschnutí rybníku (nebo je to obrácené?), s obnovením železáren na začátku 18. století jsou obnoveny i rybníky.

V regionu Nepomuk-Klášteř-Dvorec je dle mapového podkladu velké množství rybníků i na malých potocích.

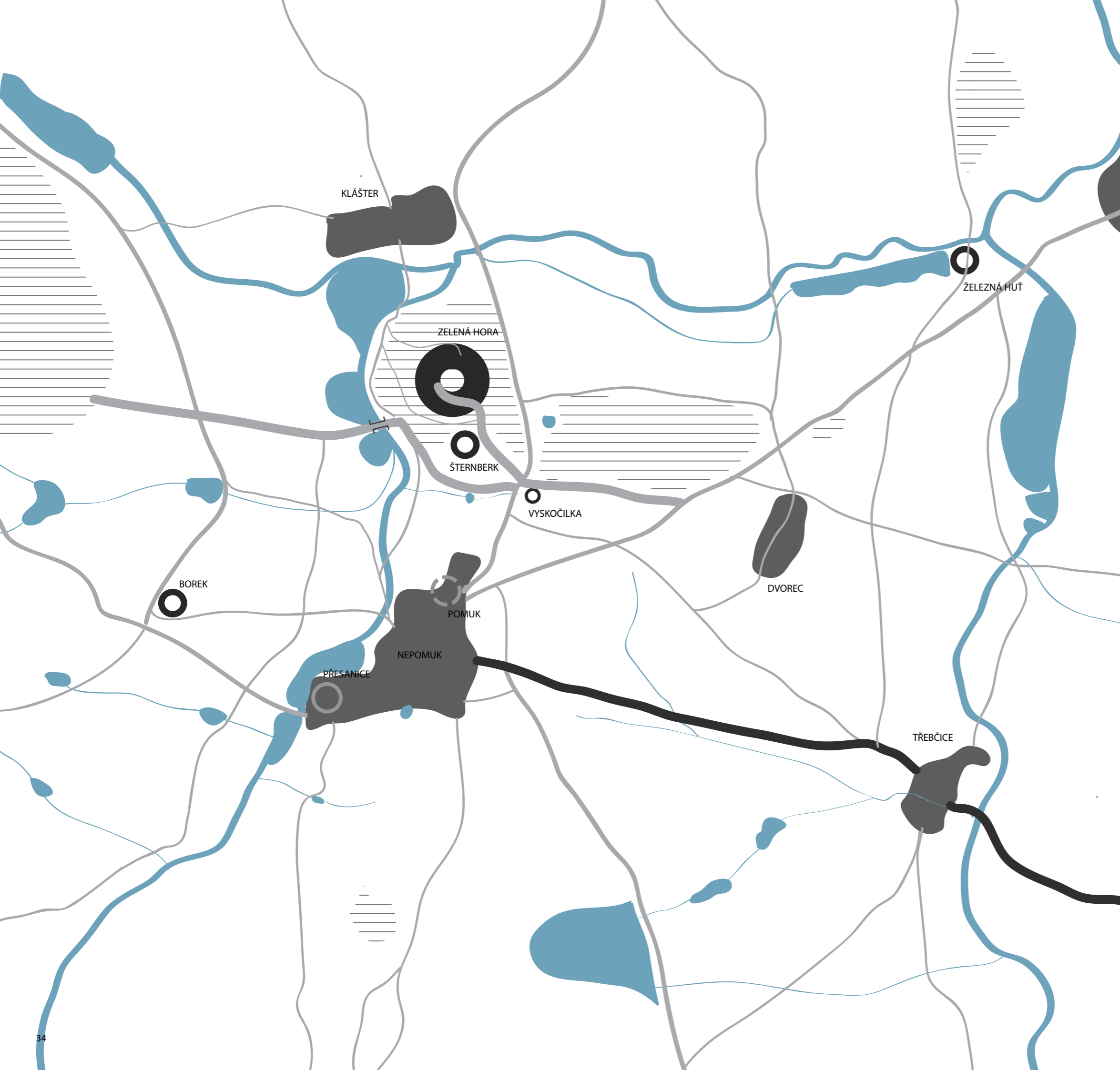
Zajímavé je porovnání vyobrazení Zelené Hory jako nezalesněného kopce, ačkoliv na mapách vojenského mapování je zakresleno zalesněné.

“Baroko dokončuje kolonizaci krajiny, bylo dosaženo extenze, intenzity i míry organizace. Ovládlo všechny složky, měřítka. Až dosud se hledala místa pro daný účel, teď se situace obrací, hledá se optimální účel pro dané místo. Krajina se zároveň stává prostředníkem víry a moci.”

(zdroj: Krajina a revoluce, kol. autorů, 2005)

STAV KRAJINY V 1/2 18. STOL.

- vodní tok, rybník
- les
- cesty
- křížek, boží muka u cesty
- sídlo-bod, zámek/hospodářský dvůr
- sídlo-město/vesnice

Pozn.: tmavší nové, světlejší staré; tloušťka čáry určuje význam

PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE

19. století

V letech 1811–1835 byly vybudovány císařské silnice: Nepomuk–České Budějovice, Nepomuk–Písek, Nepomuk–Blatná (vedená novou trasou).

V roce 1817 je “nalezen” na Zelené Hoře Rukopis Zelenohorský. Jedná se o fragment textu pocházejícího údajně z 10. století, jež má dokládat demokratické smýšlení ve slovanské společnosti před příchodem křesťanství. S největší pravděpodobností se jednalo o podvrh, který měl pozdvihnout sebevědomí národa v době národního obrození.

Okolo železáren se do roku 1837 vyvinula ves, resp. shluk domů, po roce 1850 nazývána jako Železná Huť, místní část. Po roce 1868 vznikla podél nádraží třetí část (1. část Dvorec, 2. část Železná Huť).

Na mapě stabilního katastru se objevuje na východním okraji města kamenolom a na západním okraji města jíloviště, těžbu jílu. Do dnes jsou stopy této činnosti čitelné z mapy terénu. Lom na Skalce, nejspíše žulový, je zmiňován během výstavby koleje.

Roku 1855 je založen nový hřbitov, pro nedostatečnou kapacitu starého.

Od roku 1850 je Nepomuk samostatným okresem. V roce 1868 je vybudována železnice Plzeň–České Budějovice. Její trasování bylo ovlivněno polohou panských železáren mezi Dvorcem a Vrčením. 1868 byla dokončena stavba piaristické koleje, nové dominanty náměstí. Kolej narušuje dosavadní měřítko náměstí. 1888 byl upraven vrch Šibenice jako městský park.

Železářny, obnovené ve třetině 18. století Adolfem Bernardem z Martinic, zaměstnávaly v roce 1858 pra 92 dělníků, vyrobily 13,5 t železa ročně. Už na konci 19. století se projevuje nedostatek pracovních míst–vystěhovalectvím do Plzně, Prahy i zámoří. Tento trend, spojen s nedostatkem pracovních příležitostí v místě, v podstatě trvá dodnes (28% obyvatel).

Od roku 1883 je v domě čp. 64 Dannerův pivovar, zchátralá část stržena v roce 1980, v 90. letech postaven bytový dům.

KRAJINA–KULTURNÍ

Obraz krajiny 19. století je velmi detailně zachycen v mapě stabilního katastru.

Cestní síť je velmi hustá. Cesty totiž vedou k jednotlivým obhospodařovaným pozemkům. Jsou odrazem měřítko krajiny, kterým byl člověk–rodina–statek a způsob zemědělství a obdělávání krajiny. Mnohé cesty spojující sídla se rozvojem sídel staly ulicemi, kopírují historické trasy. U cest v blízkosti města vyrůstají další kapličky.

Aleje jsou vysazeny podél hlavních cest, podél cestu spojující významné (hospodářské) body. Jsou vysazovány z listnatých, někdy ovocných stromů–v závislosti na tom, kdo je vysazoval. Cesty spojující zámek a panské železářny, nebo cesta ze zámku na ‘Poustevnu’ na vrchu Na Skalici jsou dubové aleje, aleje podél silnic císařských jsou převážně ovocné.

Pozemky jsou menší než dnes, reagují na výše uvedené skutečnosti. Lze porovnat pozemky, které patří soukromým vlastníkům a pozemky, které patří dvoru Borek nebo například zámku Zelená Hora. Jejich rozdílná velikost je na první pohled zřejmá–a dnes překryla i původní parcelaci. Kresba pozemků prozrazuje v některých případech tvar terénu, jež jako jediný fenomén nelze z této mapy vyčíst.

Land–use/využití půdy je téměř absolutní, krajina je pečlivě rozměřena a každý pozemek má přesně dané využití/pokryv. Nejvíce je polí, v okolí potoků a drobných vovotečí a v nivě potoku Muchovka jsou to mokré louky, které město zároveň limitují v jeho růstu–jsou jeho hranicemi. Dále jsou to lesy, především na Zelené Hoře a louky s ovocnými stromy.

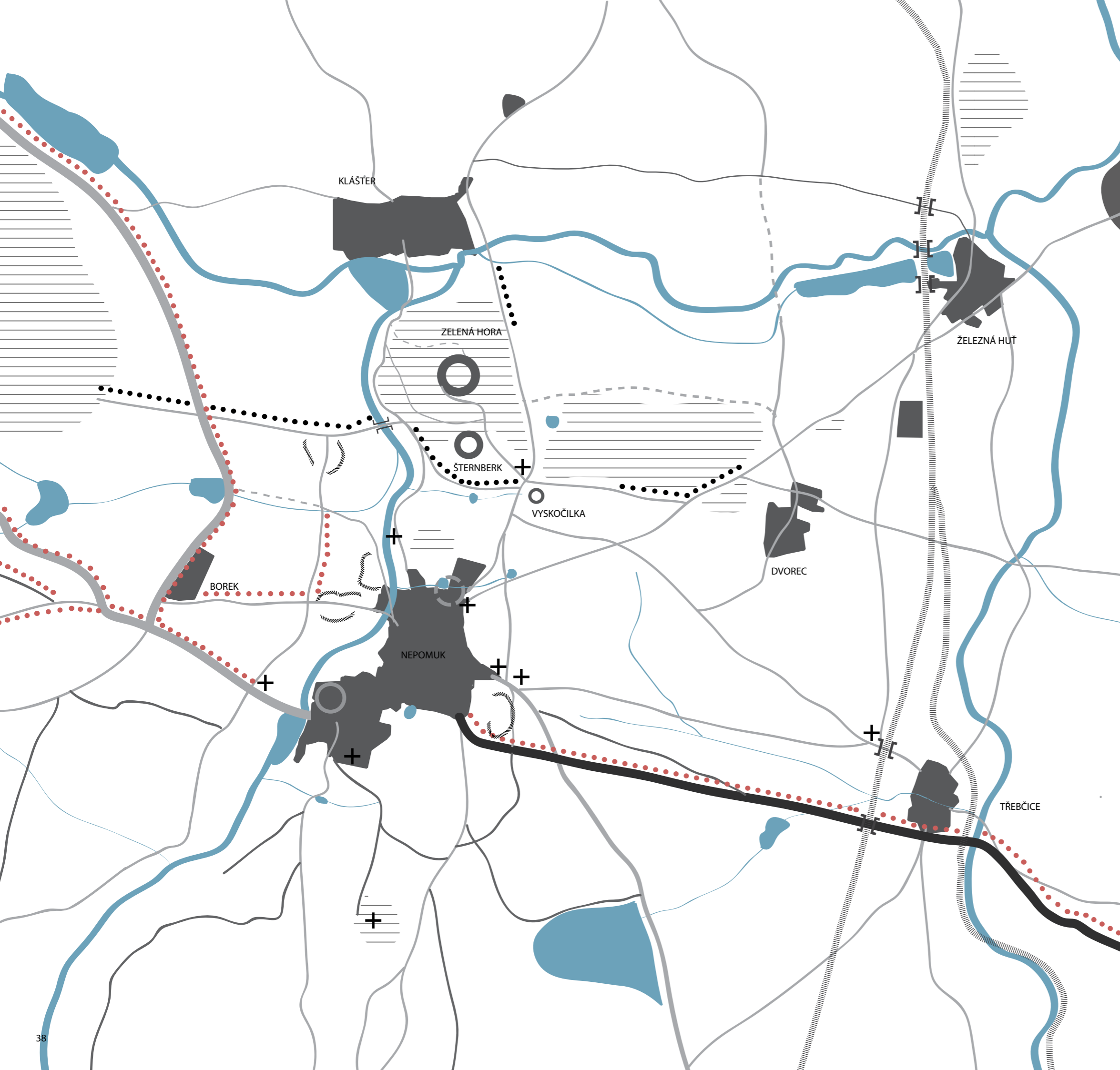
Struktura města a zástavby je čitelná, domy stojí na uliční čáře, jasně vymezují veřejný prostor města. Město nemá ostrou hranici, hranici tu tvoří přechodové pásmo domy–zahrady–(cesty)–pole náležící obyvatelům města. Výjimku tvoří Zelenohorská pošta, ohrazená zdí.

Krajina je vlastně celá velmi intenzivně obývána, přítomnost člověka je téměř každodenní. Rádus pohybu obyvatel je sice menší ve srovnání s dneškem, ale o to intenzivnější je v blízkém okolí města.

Průmysl postupně nastupuje od počátku 19. století. Vznikají železnice, které dělí krajinu. Zajímavé je srovnání, pro nás dnes je železnice spíše romantickým krajinným prvkem, Ladislav Žák ve své knize Obytná krajina železnici naopak velmi kritizuje. Myslím si, že zde hraje velkou roli čas, respektive doba změny, její rychlost. Člověk hodnotí jina změnu krátkodobou, která během několika let změni obraz něčeho, co důvěrně znal (např. právě ta železnice) a změnu, která probíhá pomalu a dlouho, a my jsme pak překvapeni výsledkem (do jisté míry by to mohl být přístup ke krajině nastartovaný v baroku, který kulminuje ve 20. století).

S rozvojem průmyslu souvisí nárůst počtu obyvatel a rozšiřování zástavby. Postupně ke konci 19. století, a začátkem 20. se spojují Dvorec a Železná Huť. I ve 20. století se bude výstavba v Nepomuku přibližovat Dvorcí, potažmo železnici.

STAV KRAJINY V 1/3 19. STOL.

- vodní tok, rybník
- les
- cesty
- křížek, boží muka u cesty
- sídlo-bod, zámek/hospodářský dvůr
- sídlo-město/vesnice
- železnice, podjezd
- zaniklá cesta
- lom, jíloviště
- alej dubová-"panská"
- alej ovocných stromů

Pozn.: tmavší nové, světlejší staré; tloušťka čáry určuje význam

STAVEBNÍ BOOM

20. století

20. století znamená pro město stavební růst. V roce 1909 je u cesty z města na Borek postavena budova jatek. Po vzniku republiky probíhá odnímání šlechtických titulů a pozemková reforma, která zmenšila rozlohu zelenohorského panství. Tehdejší majitel prodává sídlo, které již 1930 zpřístupnil veřejnosti, v roce 1931 manželům Plavcovým, ti sídlo po 7 letech prodávají dále. Novému majiteli je však majetek zkonfiskován pro nezaplacení převodních poplatků státu. Během války je na zámku německá vojenská posádka.

Stavební vývoj města začíná ve 20. a 30. letech, vznikají vilky v jihozápadní části města u nového hřbitova, podél hráze Špitálského rybníka, dále na severovýchod od města na svahu zvaném Vinice. 1926 je dokončena stavba Sokola nedaleko od zelenohorské pošty. V Sokolovně byl biograf, divadlo. 1929 je dokončena elektrifikace. Během 30. let se počet domů v Dvorci zdvojnásobil.

I v Nepomuku byla drobná židovská komunita, roku 1875 jsem bylo přeneseno sídlo židovské náboženské obce, mnoho místních obchodníků, dle zápisu v kronice podle vzpomínek obyvatel. Během 2. sv. války se jim nevyhnula nacistická perzekuce v koncentračních táborech. Židovská modlitebna bývala obytným domě v Zeleném dole čp 35.

V 50. letech se na zámku Zelená Hora usídlily Technické prapory–vojenská posádka. Pro tyto potřeby bylo vystavěno sídliště bytových domů s valbovými střechami. Nejstarší část Dvorce, původní vsi jihozápadně od nádraží, se rozrůstá do osnovy 3 cest.

Od roku 1961 je Dvorec součástí Nepomuku. Později, v letech 1974–85 bylo vystavěno tzv. 'nové' sídliště směrem k Dvorcům, čímž došlo téměř k propojení. Během druhé poloviny 20. století pokračuje i výstavba vilových domků, především na východním okraji města, okolo bývalého lomu. Ten se stává fotbalovým hřištěm. Dále je obnoven Dvorecký rybník, vysušen před rokem 1837 (tehdy dočasně zanikl i Panský rybník).

1961 je postaven silniční obchovat, kvůli kterému byl na Přesanickém náměstí zbourán špitál a sýpka domu U Lípy. V 70. letech je nedaleko hospody Vyskočilka postavena vojenská nemocnice, dnes archiv. V 80. letech byla zbořena jižní část náměstí a nahrazena nákupním střediskem Úslava. Tato budova je mimo měřítka okolních budov a svým neživým parterem náměstí příliš nepomáhá.

Po revoluci 1989 nastává další stavební boom, jak v centru města–bytové domy na místě bývalého Danerova pivovaru, Dům s pečovatelskou službou mezi náměstím a potokem. Dále novostavba základní školy na samém okraji města na podmáčeném podloží z let 1992–5, u Sokolovny je dostavěno několik bytových domů. Po roce 2000 vzniká na protějším svahu náměstí zástavba rodinných a bytových domů.

Zámek Zelená Hora je od roku 1992 ve vlastnictví obce Klášter, od roku 2010 je na 60 let pronajat francouzské společnosti, která je dosti pasivním nájemcem. Po půlstoletí chátrání je zámek po částech opravován z dotačních titulů Ministerstva

kultury. Veřejnosti je celoročně uzavřen, během posledních let probíhá několik málo prohlídek během léta s velmi vysokou účastí veřejnosti. Zámek může těžit z poměrně bohaté a bouřlivé historie, k čemuž přispěl i Švanrdlíkův román Černí baroni a stejnojmenný seriál.

KRAJINA–POSTAGRÁRNÍ

Mozaika polí a políček menších velikostí přetrvává v krajině okolo Nepomuka do 50. let. Ještě na leteckém snímku z roku 1952 lze tuto mozaiku vidět.

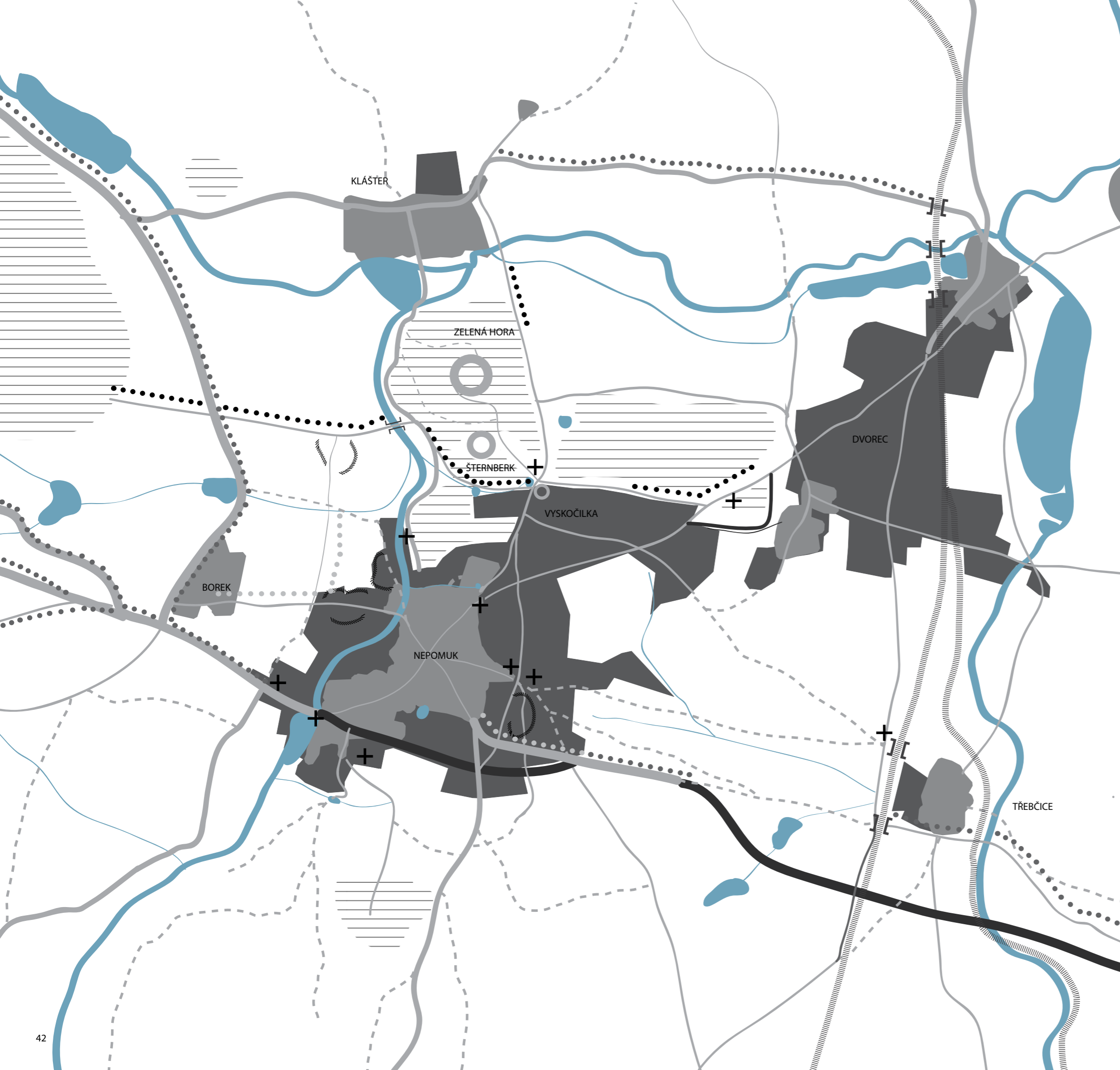
Scelování, rozorávání a socialistická kolektivizace obraz okolní krajiny mění, ale členitost terénu i cest v regionu zabráníl vytvoření opravdových velkopolí. S tímto fenoménem souvisela i transformace soukromníků na státní statky a Jednotná zemědělská družstva, a tím i změna společenská. Z krajiny mizí pěšinky vedoucí k jednotlivým polím. V roce 1957 je v Nepomuku zřízeno JZD. Je přerušen vztah mezi vlastníkem půdy a jejím obhospodařením, který se ani po revoluci nepodařilo obnovit.

Autoři knihy uvádí hypotézu, že tyto změny trvající od 19. století (průmysl, modernizace zemědělství) jsou předzvěstí konce neolitického, tj. zemědělského vztahování se ke krajině. Mezi charakteristické znaky takové krajiny řadí např. zvýšenou roli migrací (nejen semen rostlin, ale i surovin, lidí a myšlenek), ústup fyzické přítomnosti člověka z krajiny ("virtuální přítomnost"), syntetická krajina–vznik umělé přírozenosti (digitální náhody z počítače krajinného architekta), periferie města–rozostřený okraj města pojímající kusy přírody, pole a tehdejší vesnice.

Takový vývoj lze sledovat i v Nepomuku, ale v mnohem menší míře. Po roce 2000 vzniká výstavba suburbánního typu na západním okraji města, na východní stranu města se taky rozrůstají parcely pro rodinné domy.

(zdroj: Krajina a revoluce, kol. autorů, 2005)

STAV KRAJINY NA ZAČÁTKU 21. STOLETÍ

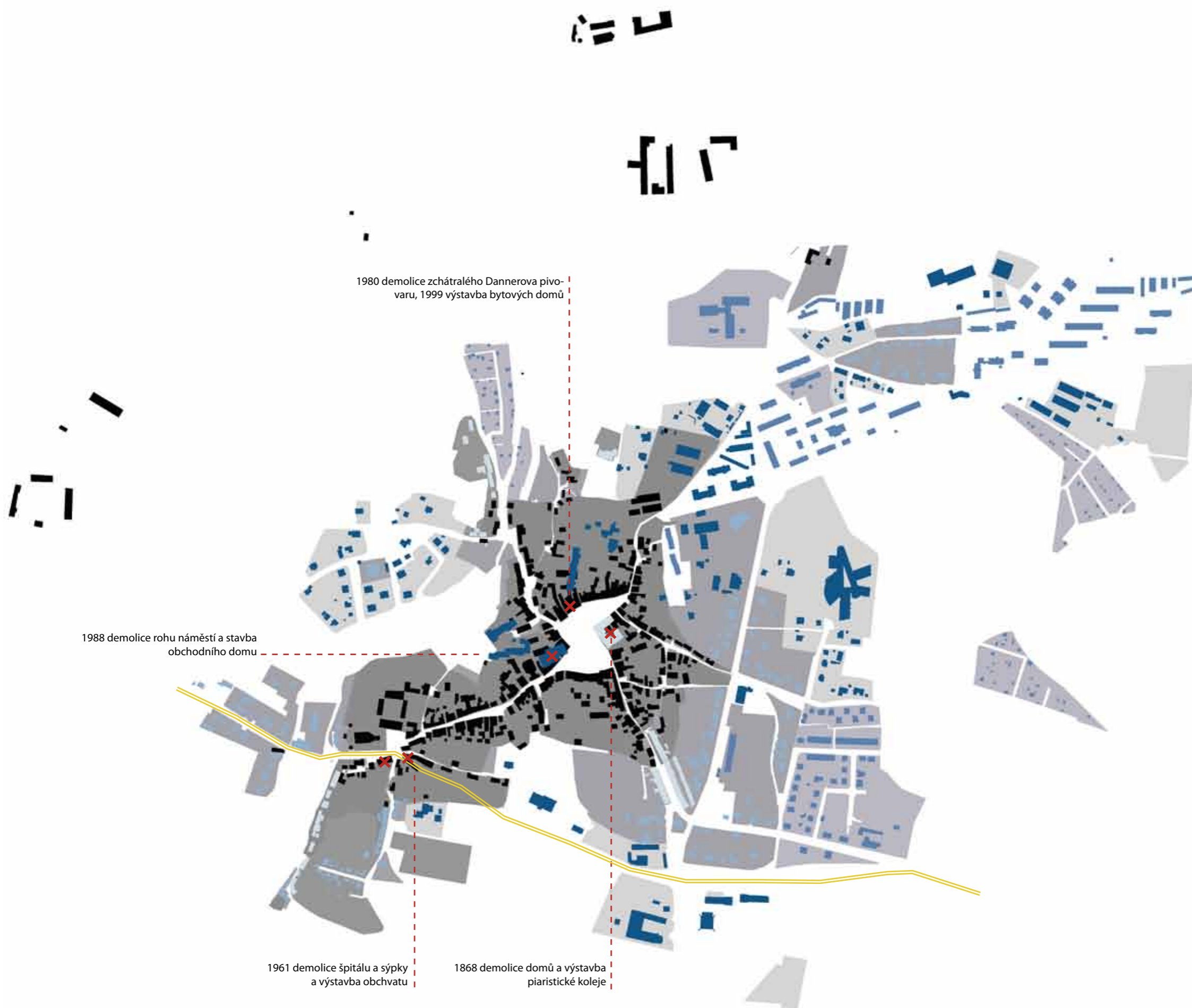

- vodní tok, rybník
- les
- cesty
- křížek, boží muka u cesty
- sídlo-bod, zámek/hospodářský dvůr
- sídlo-město/vesnice
- železnice, podjezd
- zaniklá cesta
- lom, jíloviště
- alej zachovaná
- alej vykáčená

Pozn.: tmavší nové, světlejší staré; tloušťka čáry určuje význam

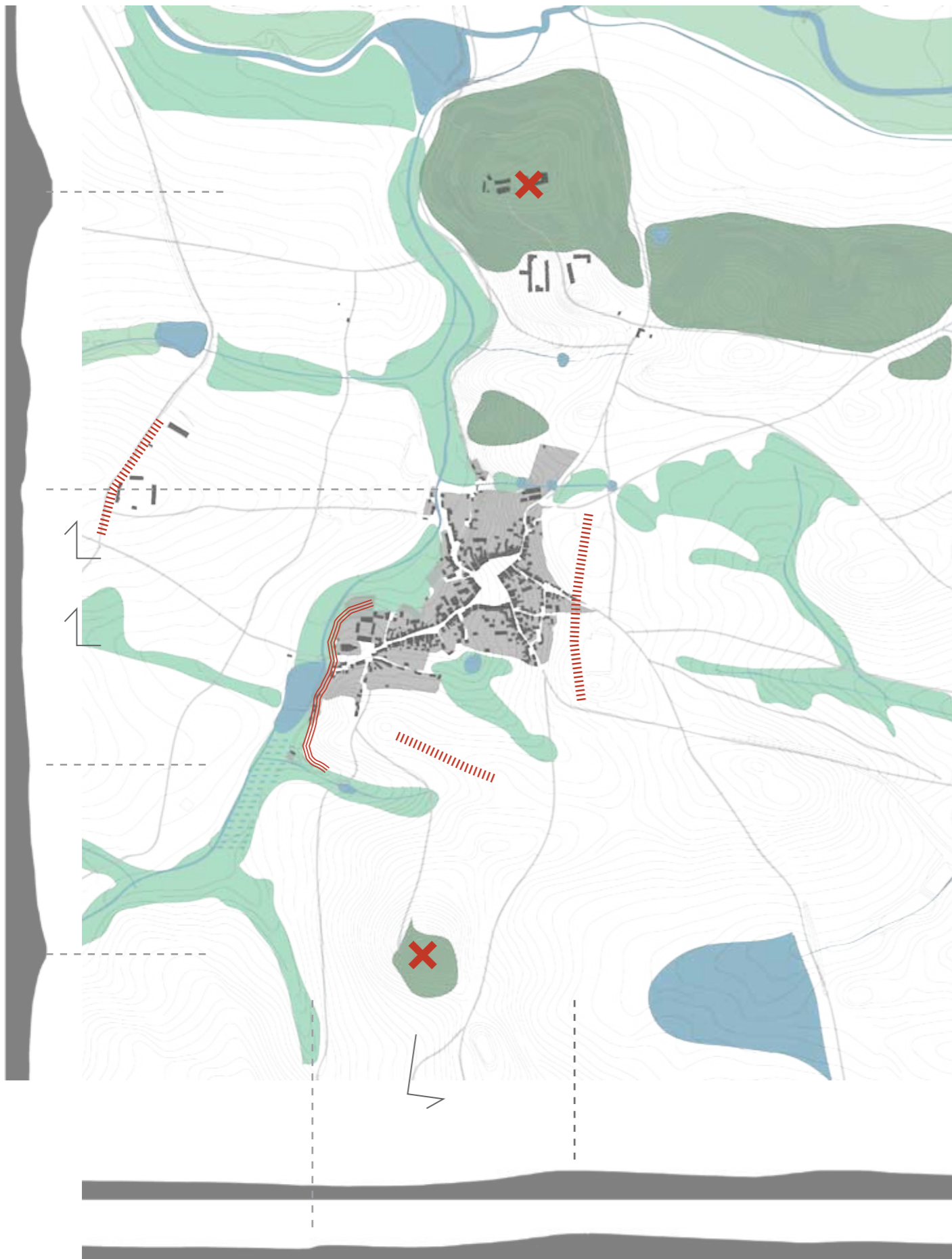
STAVEBNÍ VÝVOJ MĚSTA

- struktura 1. poloviny 19. století
- výstavba 2. poloviny 19. století
- výstavba 1. poloviny 20. století (převážně vilová zástavba)
- výstavba 2. poloviny 20. století (bytové domy, sídliště)
- výstavba 2. poloviny 20. století
- výstavba po roce 2000 (rodinné domy)

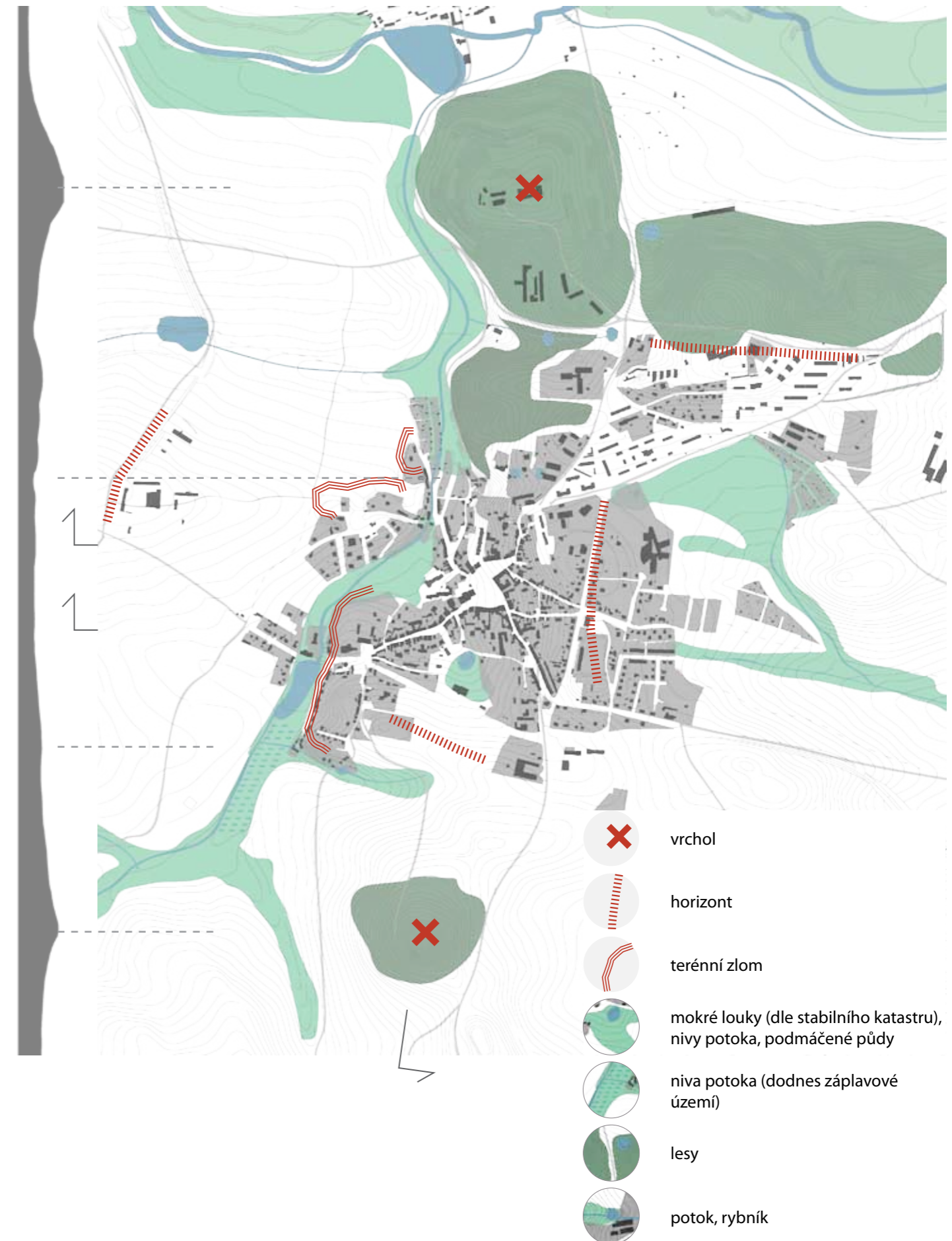

Hranice města–krajinný rámeček

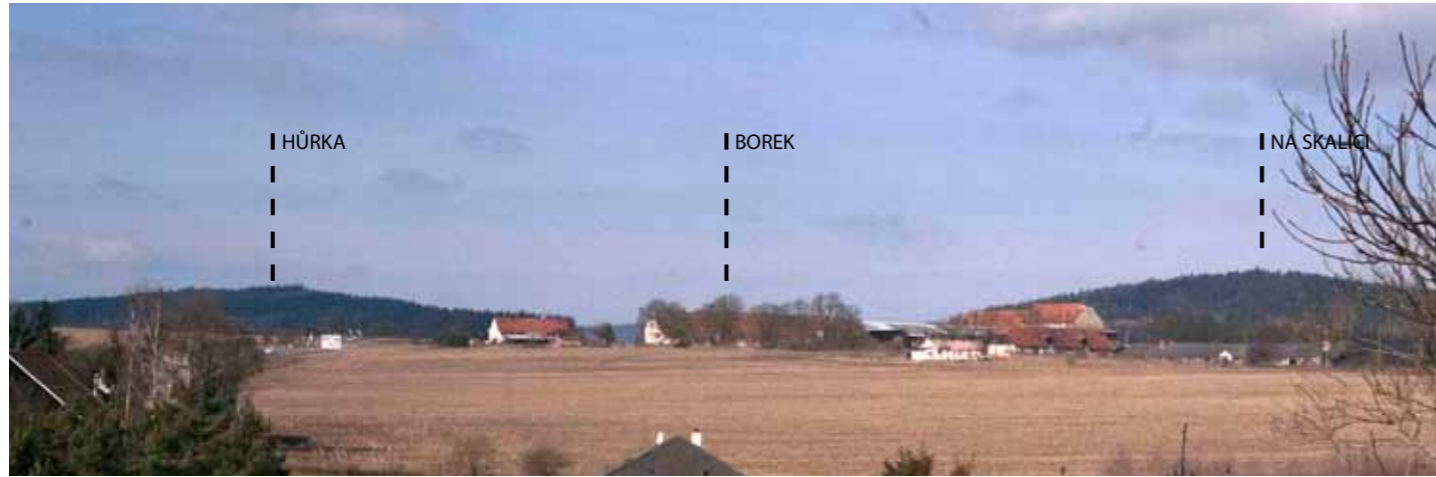
1837: Město zaznamenané na mapě stabilního katastru využívá především hranic přírodních. Jsou to hranice dané jak typem porostu, tak terénní konfigurací–viz obrázek. Město plynule přechází do zahrad a polí.

2015: Město překračuje původní hranice. Některé staré hranice jsou nahrazeny novými, některé překročeny bez náhrady. Neexistence hranic znamená další rozšiřování města. Na okrajích města vyrůstají průmyslové objekty, v 90. letech základní škola.

NEPOMUCKÉ HORIZONTY

Horizonty jsou součástí hranice města, jsou důležité pro vědomí okolní krajiny. Každý z horizontů má svou "náplň".

Z náměstí je vidět na hospodářský dvůr Borek, za ním v dále ještě dva vrcholy. Je to vědomí závislosti na krajině, zemědělství (dnes třeba v pozmeněné podobě než kdysi, ale i přesto) a potřeby půdy jako základního zdroje obživy.

Na dalším horizontu je zámek Zelená Hora. Postavení města v údolí a správního centra na vrcholu nad městem je typické pro země od Alp na sever (např. v Itálii je situace jiná). Bylo to vědomí podřízenosti. Dnes se překlápí do vědomí historie místa.

Posledním horizontem je návrší se hřbitovem, s viditelným vrcholkem Šibenice. Je to vědomí lidské konečnosti, něčeho neznámého, možná posvátného.

Považuji za důležité zachovat pohledy na horizont, zachovat/obnovit/navrhnout cesty na horizont, jako ukotvení člověka v místě.

Místa krajinné paměti

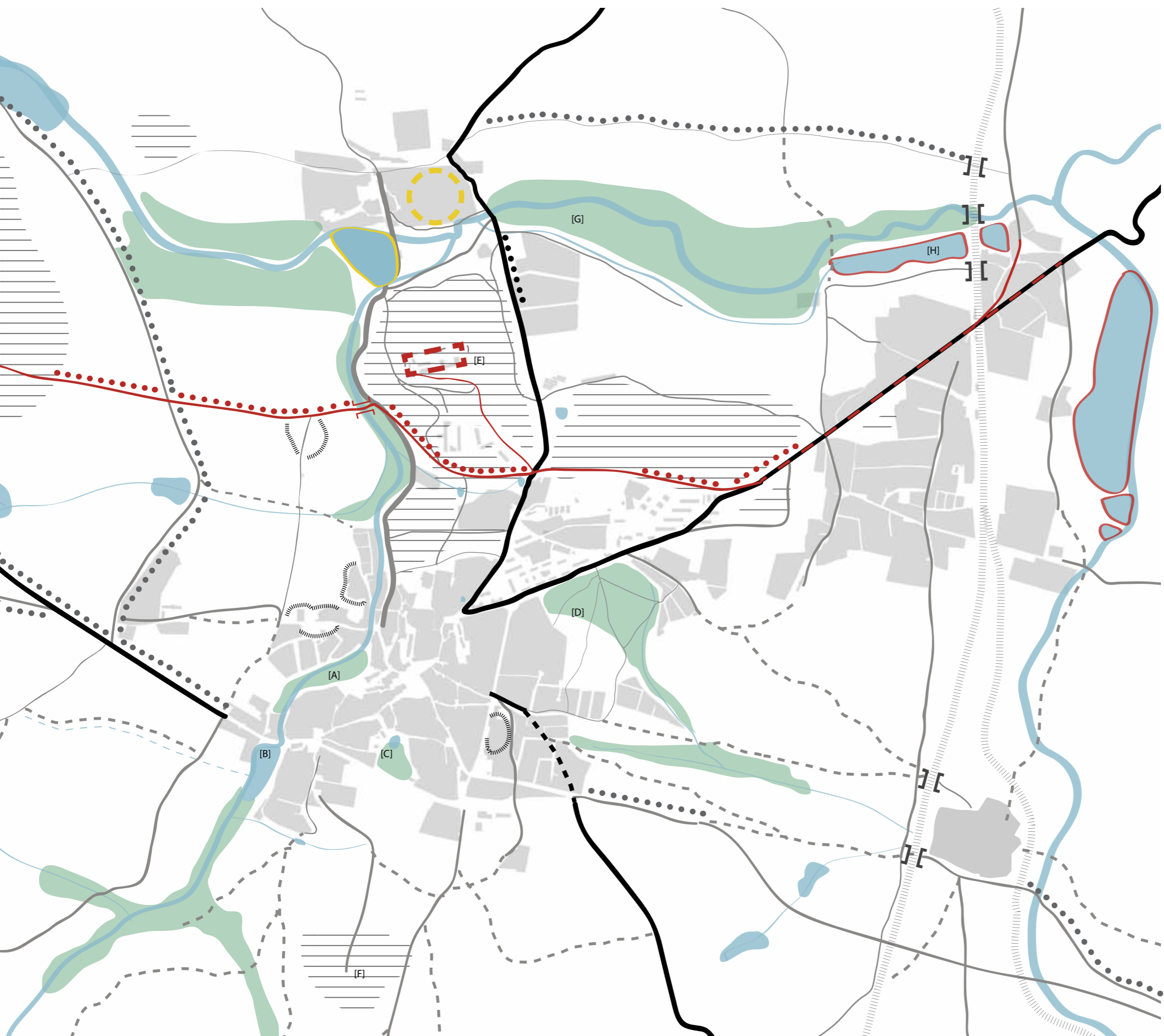
Tato místa jsou identifikována na základě definice uvedené v úvodu práce. Jsou to místa, která "čelila rozmarům své doby" a zachovala si po dlouhou dobu svou podobu. Dále jsem do této mapy zařadila i kulturní jevy v krajině (relikty lidské činnosti v krajině), protože velmi úzce s místy paměti souvisí. Jako příklad – rybníky, zásahy člověka kultivující krajinu.

V řešení území lze vypočítat místa, která mají společného původce – a propisuje se to př. do jejich podoby, ta jsou označena vždy jednou barvou.

- původní stezky
- cisterciácký klášter
- panství Zelená Hora

Prvky v krajině označeny písmenem jsou popsány na následujících stranách, prvky neoznačené číselně jsou pojmenovány v legendě.

- "panské" dubové aleje, dub jako symbol, strom, který vydrží staletí
- aleje kolem pův. císařských silnic, obvykle ovocné
- místa povrchové těžby jílu, dodnes patrné stopy, součást hranice města
- lesy
- říční niva/mokré louky
- vodoteč
- cesta
- cesta zrušená

[A] NIVA MUCHOVKY

Bývalá hranice města, dnes hranice dělicí lokality. Je to oblast v těsné blízkosti centra města, spojující okrajové lokality s náměstím (pěší nejbližší spojení s Daníčky). Dnes je na území malé hřiště, několik laviček. Území je pokryto náletovou zelení, vysokými travinami.

[21]

[22]

[27]

[C] KAPLANSKÝ RYBNÍK

Dříve tvořil součást rozhraní přechodu města do krajiny, na mapě stabilního katastru je tak území nazváno. Dnes je pohlcen městem, v jeho okolí stojí halová stavba obchodního řetězce. Ta, spolu s parkovištěm, degradují atmosféru místa.

[21]

[22]

[27]

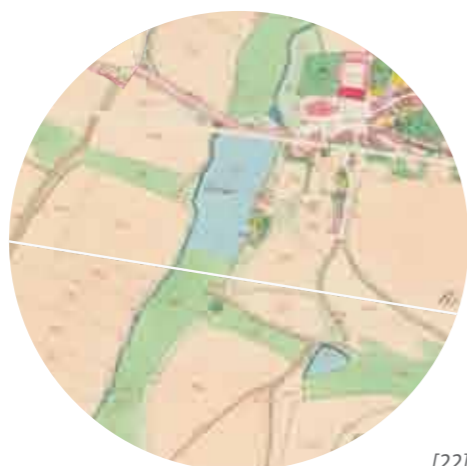

[B] ŠPITÁLSKÝ RYBNÍK

Rybník v Nepomuku nese jméno podle sousedícího barokního špitálu, jemuž Ladislava ze Šternberka daroval "rybník u malého kostelíka". Malým kostelíkem je nazvána kaple Božího těla, která 1786 zrušena. Okolí rybníka bylo obestavěno ve 2. polovině 19. století zástavbou domkářů, postupně se zástavba rozšířila ve 2. polovině 20. stol.

[21]

[22]

[27]

[D] LOUKA POD SÍDLIŠTĚM

Již od stabilního katastru je území vedené jako podmáčené, nevhodné pro výstavbu, hlavním využitím byly pole a louky podél bezejmenného potoka. V 90. letech 20. století byla na okraji města a částečně na vlhkých loukách postavena základní škola, která se dnes potýká s problémy s vlhkostí.

[21]

[22]

[27]

[E] ZELENÁ HORA

Zelená Hora (537 mn.m.) je charakteristická svým výrazným kuželovitým tvarem. Je zalesněná borovými a modřínovými porosty, ve vrcholové části převažují listnaté porosty (parková úprava kolem barokního zámku). Má velmi vysoký potenciál nejen v rámci města ale i rámci daleko širším. Velkou bariérou je plot okolo areálu zámku a majetkoprávní vztahy.

[21]

[22]

[27]

[10]

[G] OKOLÍ ÚSLAVY

Řeka Úslava, dříve Bradlava, meandruje v původní historické stopě. Je na ní založeno několik rybníků. V povodí řeky se rýžovalo zlato. Dominantním způsobem využití okolí jsou pole. JNivy v místech, kde se vyskytují představují většinou jedinou opravdovou rovinu, vhodnou pro založení polí. Dalším využitím jsou louky. Okolí toku lemují olšové jasaniny. Niva řeky slouží jako ÚSES.

[21]

[22]

[27]

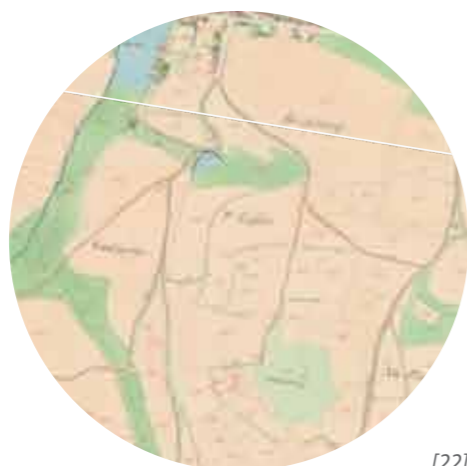

[F] ŠIBENICE

Vrch Šibenice (512 mn.m.) byl v minulosti opravdu vrchem šibeničním, s poslední popravou ve 2. polovině 17. století, dodnes je na něm znatelný zbytek popraviště. V 19. století byl upraven jako městský park a nazýván Lipovým vrchem. Je výrazným prvkem v panoramatu města.

[21]

[22]

[27]

[H] PANSKÝ RYBNÍK

Panský rybník vznikl v souvislosti s panskými železárkami, v 2. pol. 19. století byl rozdělen nově vzniklou železnicí.

[21]

[22]

[27]

4/ NÁVRH

Krajina

Hlavním motivem návrhu v krajině je prostupnost krajiny a prožívání krajiny jako příběhu.

Navrhují stezku spojující tři rybníky, tři sídla a zámek Zelenou Horu—linie, a několik drobných zásahů—místa.

Vycházím z výsledku analýzy historického vývoje, míst tzv. krajinné paměti. Stezky a pěšiny provází turistu/obyvatele/poutníka krajinou, otevírají mu výhledy, nabízejí rozhledy a skrze toto všechno umožňují spojení a usazení v krajině.

Cesty volně přechází z krajiny do města, někdy je město uvozeno kapličkami, někdy velkým stromem, někdy alej stromů volně přechází z krajiny do uličního profilu.

LINIE

Cesty v krajině jsou navrženy na základě průzkumu přímo v místě a na základě historických podkladů.

Některé cesty jsou obnoveny ve své historické stopě, někdy je pro nové cesty využito vodotečí jako stávajících linií v krajině. Stávající aleje v krajině jsou pročištěny od náletové zeleně, případně doplněny, obnoveny.

V krajině je navrženo několik typů cest, liší se především podle významu a cíle, ke kterému vedou:

a/ hlavní stezka spojující tři rybníky (Špitálský, Klášterský, Panský—tzv. "Huťák")

b/ cesty na horizont

c/ "vedlejší" cesty, propojky

d/ spojnice města se vzdálenějšími cíly

MÍSTA

Cesty doprovází drobné zásahy, které umožňují posezení, odpočinek, nebo zpřístupňují některá místa. Jsou to dva druhy cílů, krajinné a kamenné.

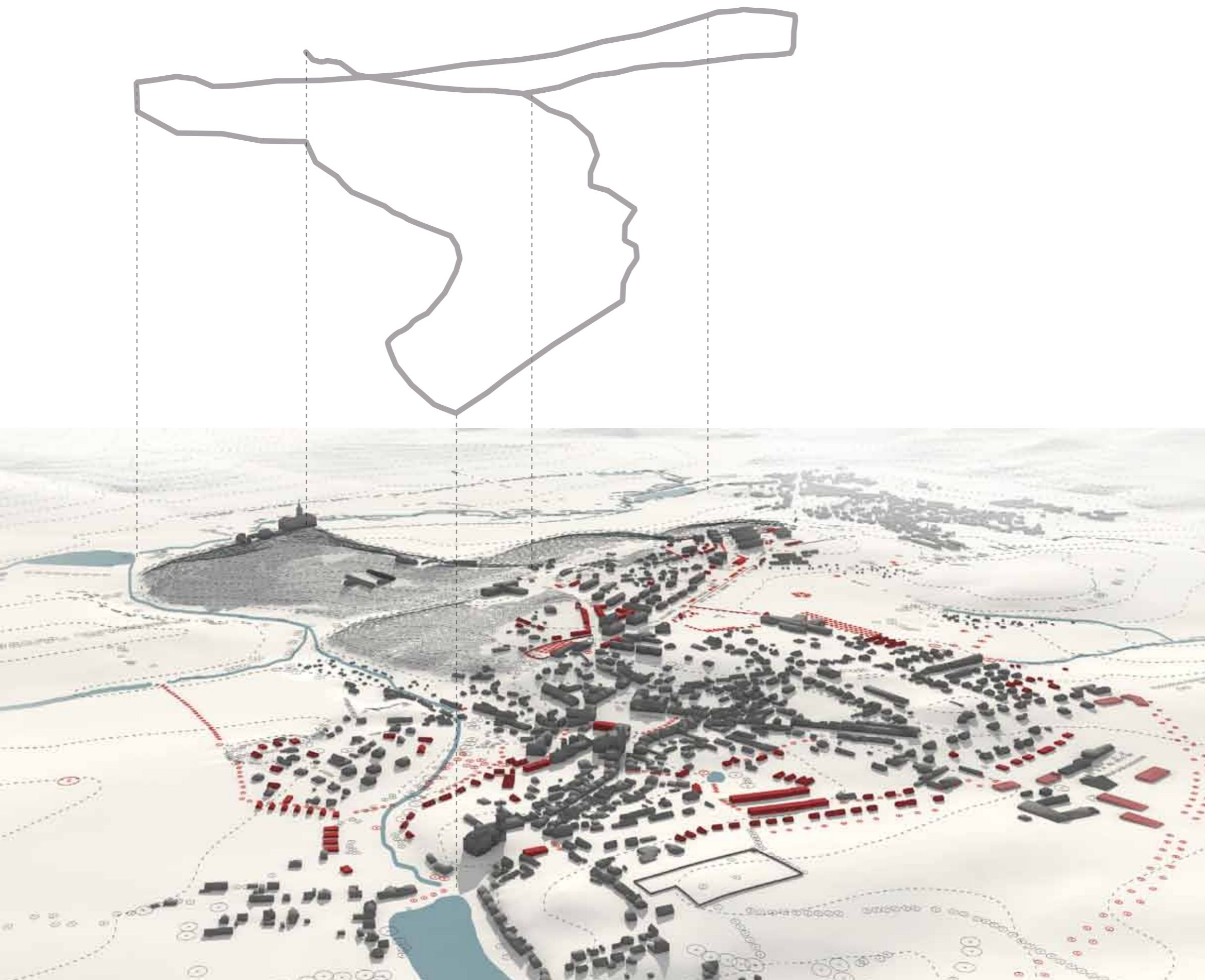
Krajinné cíle jsou dále rozvedeny a popsány detailněji.

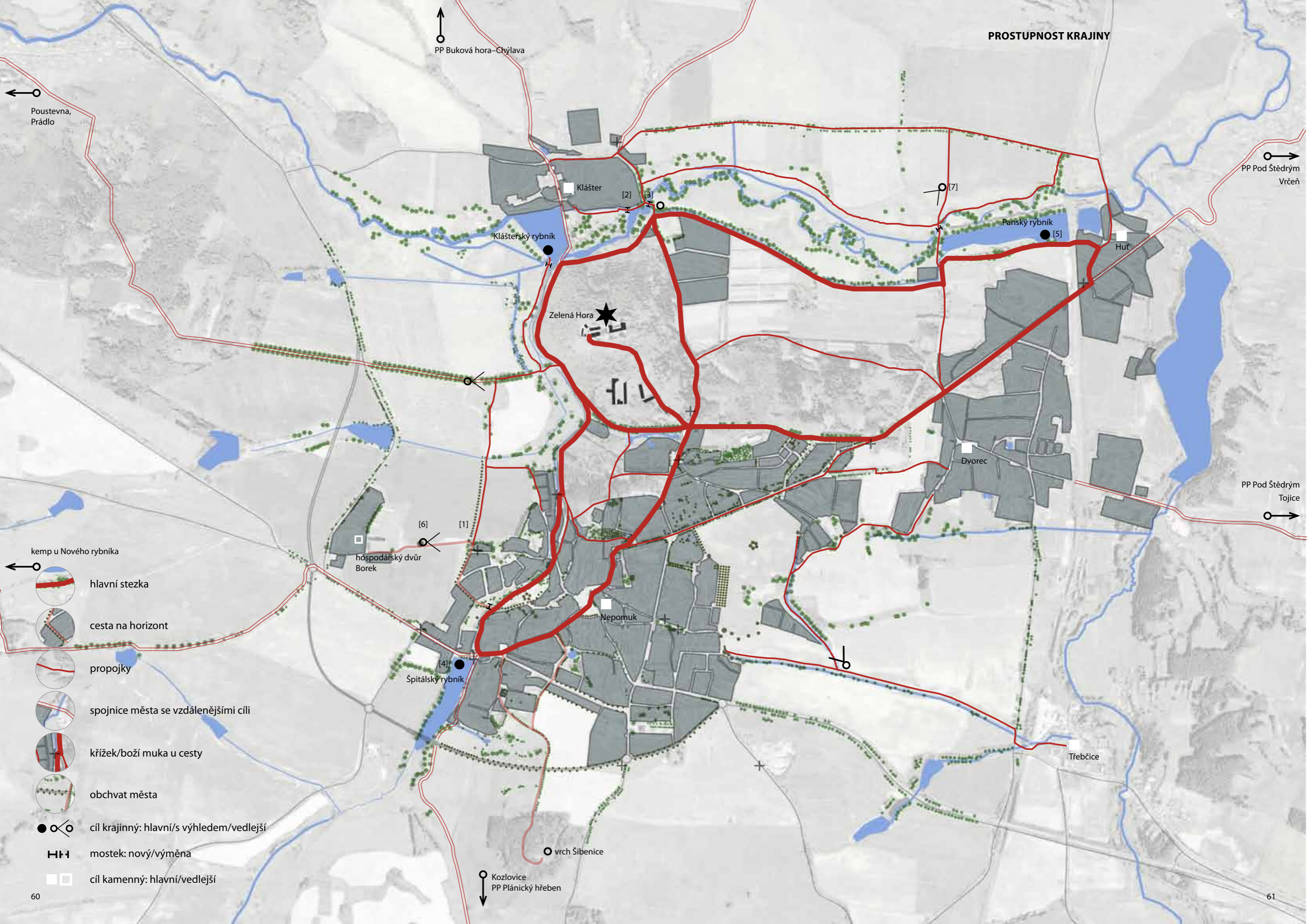
Cíle kamenné:

sídla (Nepomuk, Dvorce—vesnice, huť, Klášter)

zámek Zelená Hora (tento areál není předmětem návrhu, ale předpokladem je využití jeho potenciálu pro turistický ruch a komerci)

hospodářský dvůr Borek (areál slouží zemědělství dodnes, předmětem návrhu v rovině ideové je využití části statku pro agroturistiku, místo, kde se škola, školka, veřejnost seznamuje se zemědělskými principy)

PP Buková hora-Chýlava

Poustevna, Prádlo

PP Pod Štědrým Vrčeň

Kláster [2] [3]

Klásterský rybník

Panský rybník [5]

Hut

Zelená Hora

Dvorec

PP Pod Štědrým Tojice

kemp u Nového rybníka

hlavní stezka

cesta na horizont

propojky

spojnice města se vzdálenějšími cíli

křížek/boží muka u cesty

obchvat města

● ○ cíl krajinný: hlavní/s výhledem/vedlejší

HH mostek: nový/výměna

□ □ cíl kamenný: hlavní/vedlejší

[6]

[1]

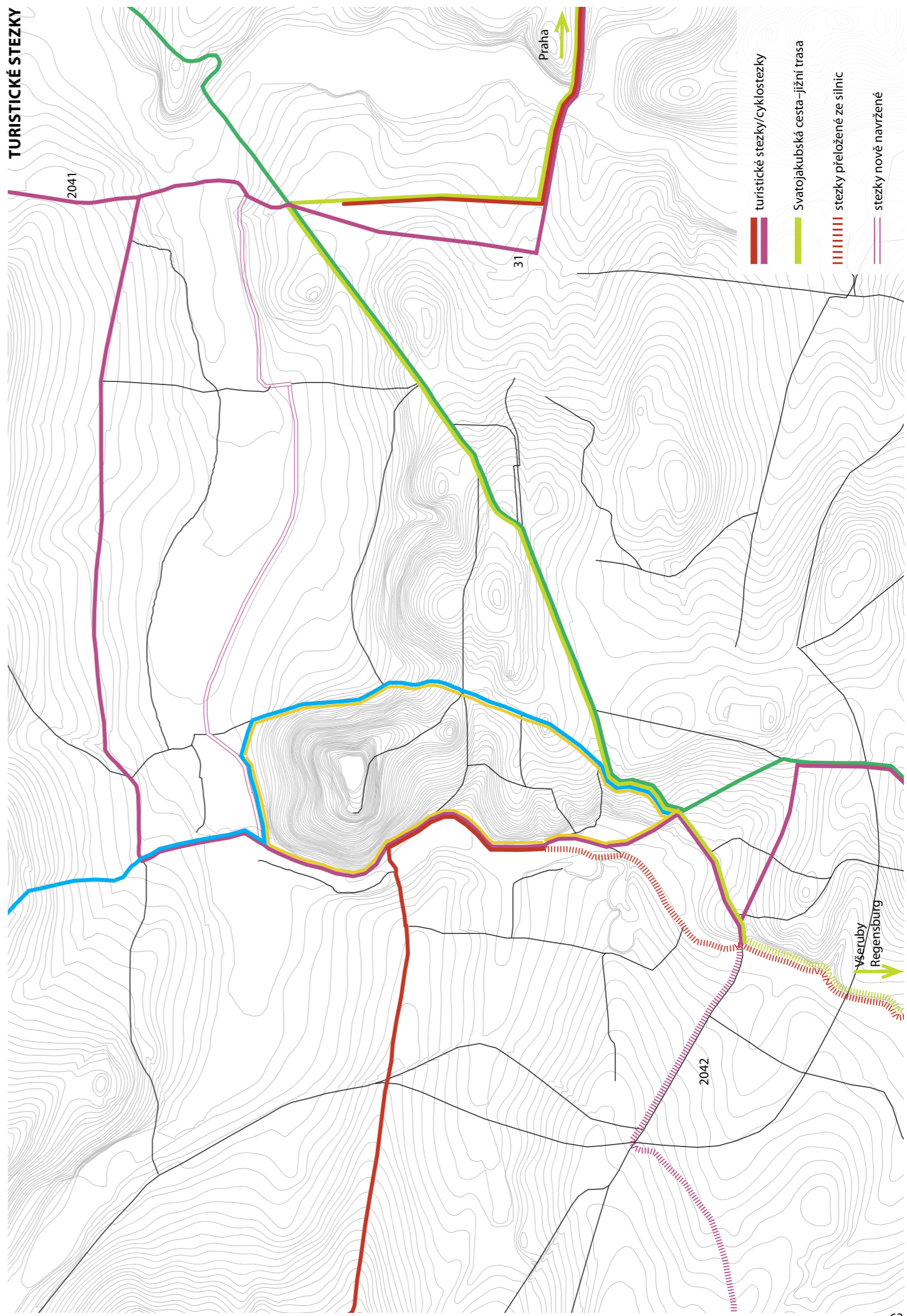
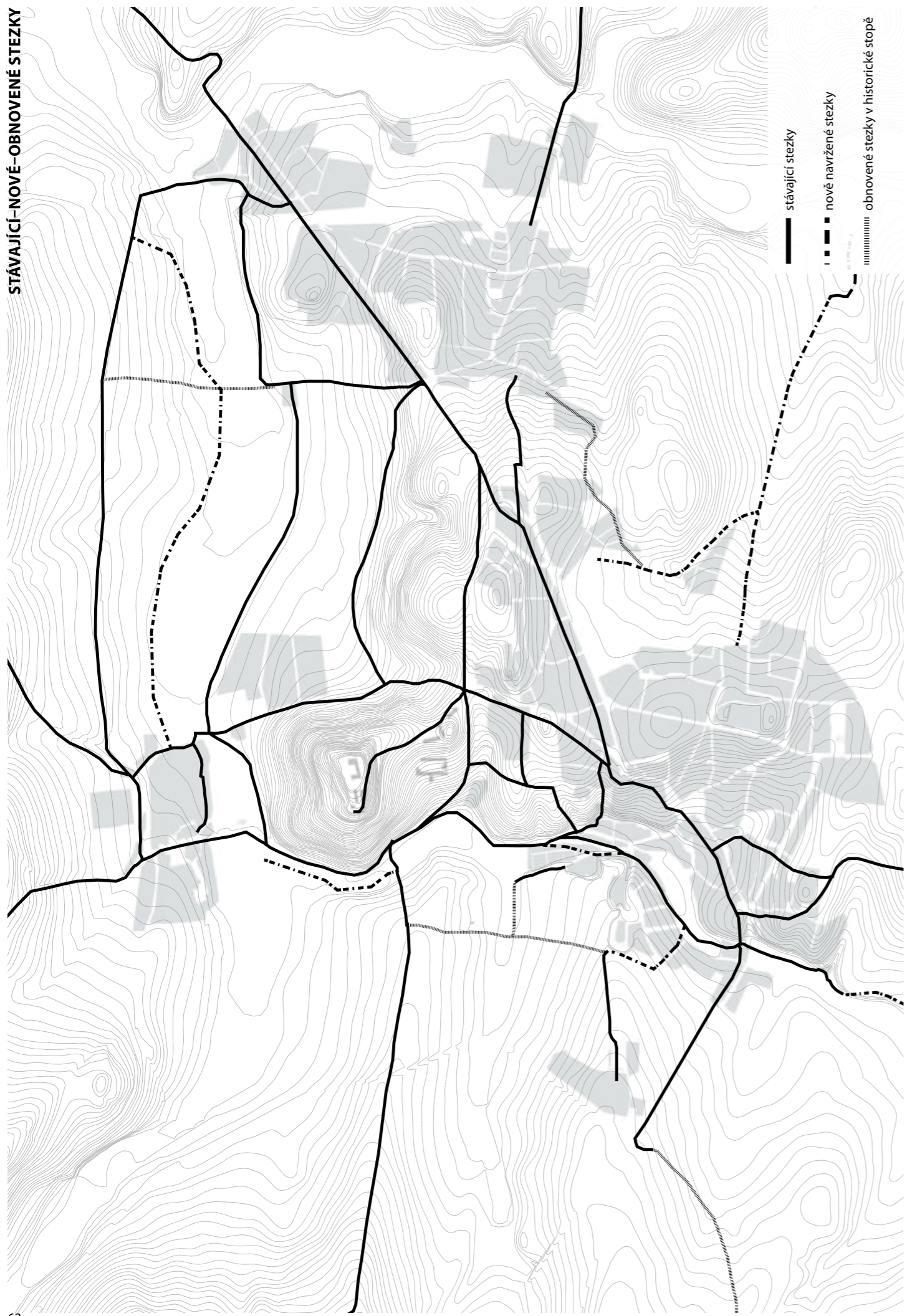
hospodářský dvůr Borek

Nepomuk

[4] Špitálský rybník

○ vrch Šibenice

○ Kozlovice
PP Plánický hřeben

[1]

Linie v krajině

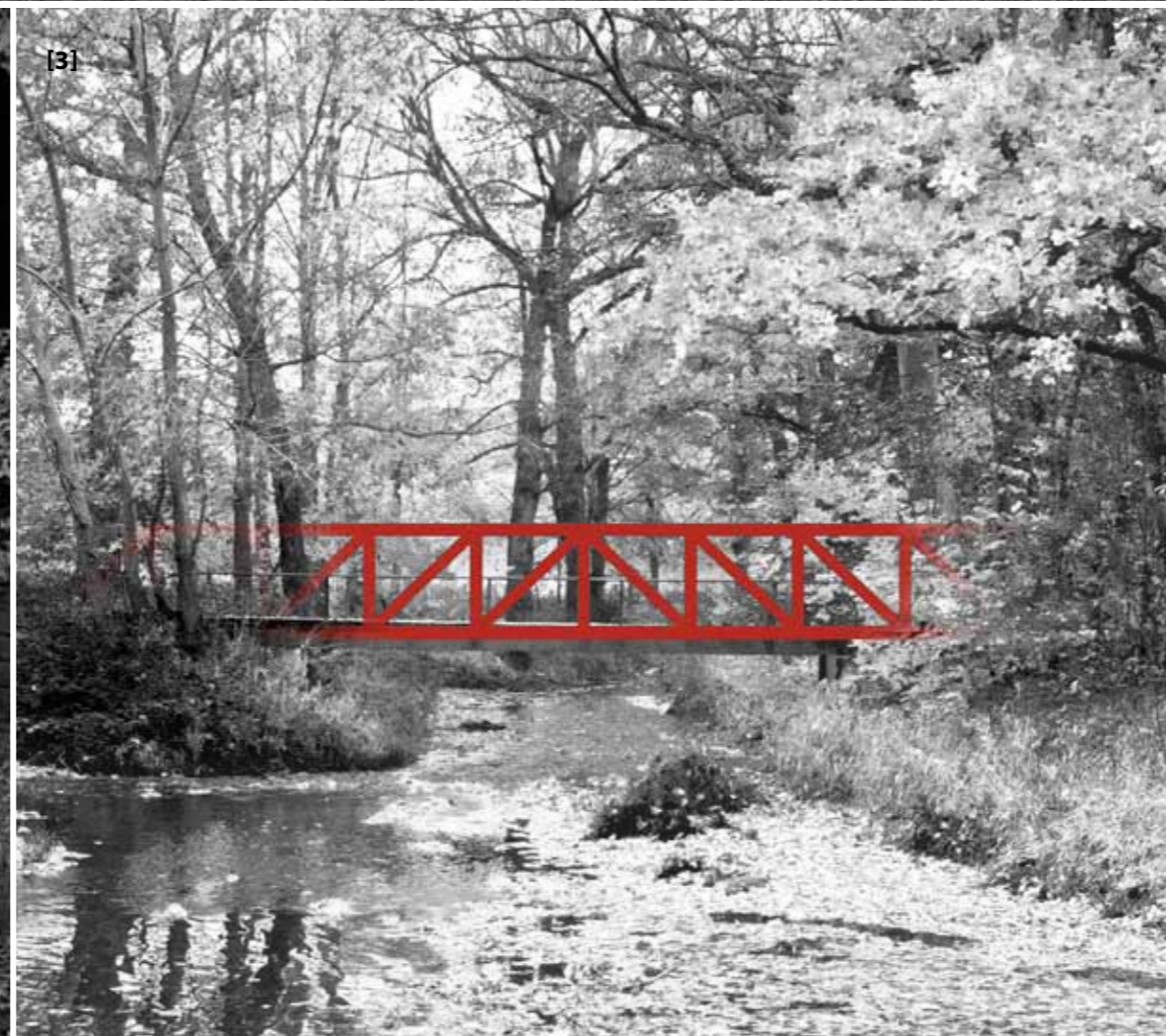
ALEJ OVOCNÝCH STROMŮ

Cesta od rozcestí s kapličkou je historickou stopou v krajině. Od 18. století je zakreslená v mapě, dříve byla lemovaná ovocnými stromy. Dnes je to cesta pro zemědělskou techniku. Spojuje rozcestí s dubovou alejí, přechází přes starý mostek a během cesty se otvírají různé pohledy na Zelenou Horu, město i jeho okolí. Cesta je zážitkem. Navracím cestě její význam, upevňují její trasu obnovenou alejí ovocných stromů.

[2]

[3]

PŘEMOSTĚNÍ

Nepomuk a jeho okolí je protkáno hustou sítí potoků a říček. V návrhu počítám s doplněním nových mostků na místech, kde dnes chybí, nebo s výměnou lávek/mostků stávajících. Všechna setkání vody se stezkami budou sjednocena – materiálem (dřevo), formou, aby tvořila jeden celek, jeden zážitek.

[4]

Místa v krajině

ŠPITÁLSKÝ RYBNÍK

Od Špitálského rybníka je rozhled na všechny možné strany. Na krajinu za Nepomuk, na Zelenou Horu, na svatojakubský kostel na Přesanickém náměstí atd.

Dnes kolem něj vede velmi rušná cesta–obchvat města ze 60. let, který je v návrhu přeložen. Tím se uvolňuje pohyb a život ve městě a z místa u rybníka se stává místo pro posezení u vodní hladiny. Méně odvážní zůstanou na molo–lavici u břehu, odvážnější dojdou až na konec mola.

[5]

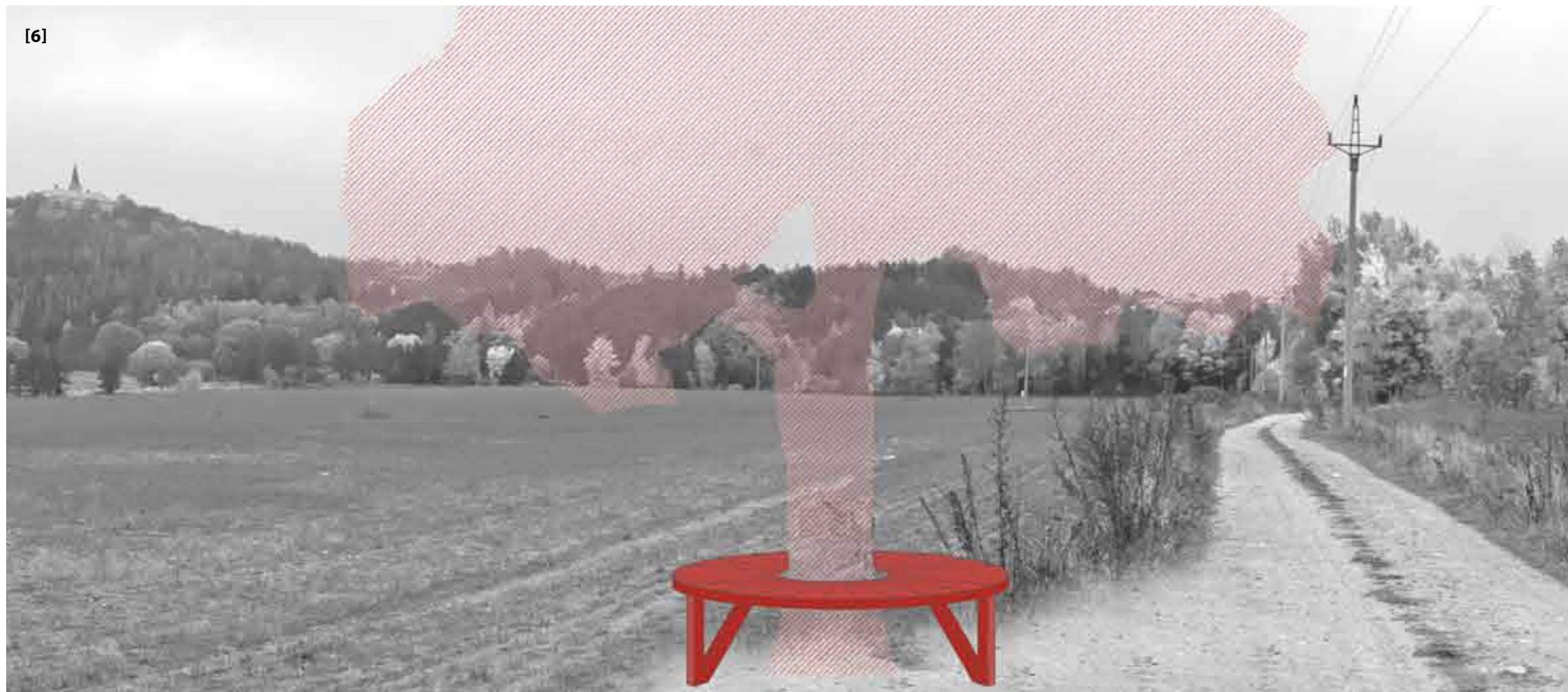

PANSKÝ RYBNÍK

Rybník zvaný lidově “Huťák” byl vystavěn kvůli železně huti, později byl rozdělen nově vzniklou železnicí. Je žijícím reliktem historie.

Okolo rybníka vysoké na hrázi vede cesta a v jednom místě je možno slézt na malou “pláž” u hladiny. Svah je celkem strmý. Proto navrhuji schody, které místo s výhledem na klidnou hladinu rybníka zpřístupní.

[6]

STROM V KRAJINĚ–MÍSTO S VÝHLEDEM

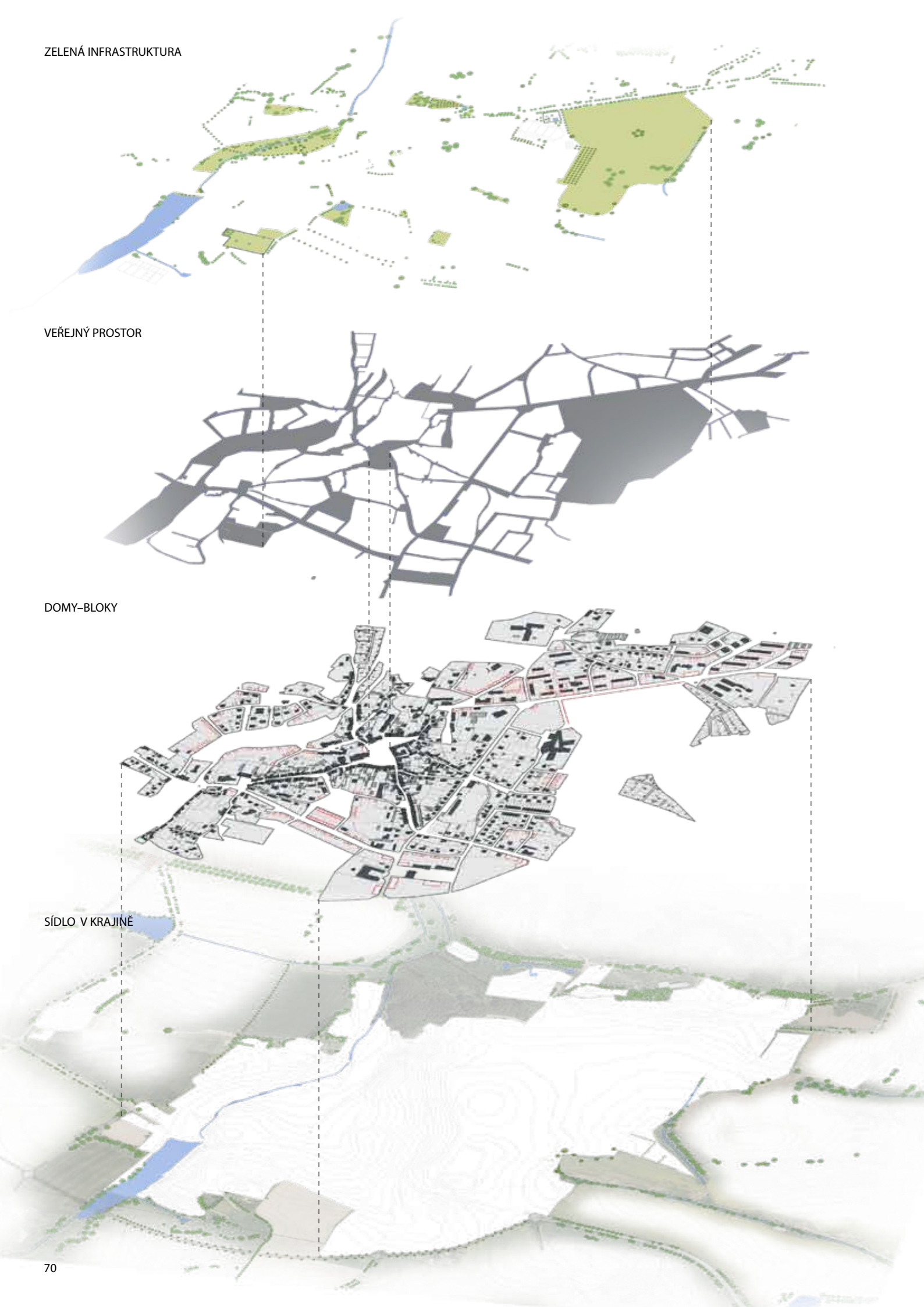
Cesta z města na západní horizont k hospodářskému dvoru Borek byla dříve celá lemovaná alejí. Dnes cesta vede v trochu jiné trase, ale to co zůstává je výhled na celé panorama Nepomuku se Zelenou Horou a Šibeníci. Doplníuji tedy k cestě jeden velký dub a kruhovou lavici okolo jeho kmenu. Po čase strom poskytne příjemný stín.

[7]

POSED PRO DVA

Niva řeky Úslavy s meandrující řekou a dominantou Zelené Hory je místem pro uklidňující procházku. Koryto řeky lemují stromy a louky. Ideální místo piknik. V této krajině je navržen (na místě starého posedu pro jednoho) posed pro dva. Je to místo klidné, tiché, ideální pro pozorování lesní a jiné zvěře nebo třeba pro přečkání krátkého deště.

Město

V měřítku města je mým cílem několik následujících témat. Za jednotný cíl lze považovat návrh podporující obytnost sídla a krajiny skrze zlepšení jejich vzájemného vztahu a využití přírodních prvků.

měřítko SÍDLO V KRAJINĚ

Cíl: Vymezení sídla v krajině, určení jeho hranic. Hranice města je chápána jako jasná linie, někdy přechodové pásmo, jasně čitelná z mapy i z místa v krajině/městě, jasně ohraničující uvnitř a vně.

Využívá přírodní prvky stávající i minulé (potok/lesní porost/vyschlé koryto potoka stále obklopené linií stromů), terén (horizonty, stopy lidské činnosti, úvoz cesty), cesty a aleje, hrany bloků (zahrady).

Součástí hranice stává i navržený obchvat.

PRINCIP: Identifikace stávajících a nových hranic, doplnění bloků s vhodným využitím, doplnění cest, alejí.

měřítko DOMY-BLOKY

Cíl: Doplnění struktury města- vymezení sítě veřejného prostoru, nalezení vnitřních rezerv města jako protíváha plošnému rozšiřování. Zvýšení počtu obyvatel v historické části města a možné oživení centra. Pomocí drobných dostaveb na sídlišti-předzahradek/parkovacích míst změnit organizaci parteru.

PRINCIP: uvedeny dále

měřítko VEŘEJNÝ PROSTOR

Cíl: Vymezení veřejného prostoru pomocí hran bloků, hierarchie prostor, zlepšení prostupnosti města.

PRINCIP: souvisí s principy v měřítku DOMY-BLOKY

měřítko ZELENÁ INFRASTRUKTURA

Cíl: Modifikace stávajících ploch zeleně, nalezení dalších, jejich úprava a začlenění do systému městské zeleně. Určení zelených cest ve městě, napojení na plochy a na volnou krajinu. Definice hranic a hran zelených ploch.

PRINCIP: Do uličních profilů jsou vloženy stromy, jsou doplněny aleje, stávající zelené plochy jsou upraveny-hlavně z hlediska prostupnosti a obytnosti

OBCHVAT

konzultant dopravního řešení: Ing. arch. Petr Preininger

Jako alternativa navrhovaného je navržen nový obchvat. Varianta přivádí dopravu až k městu, aby město nepřišlo o energii, kterou doprava přináší a zároveň neproudily stovky aut přes staré náměstí.

Přimyká se k městu na jihovýchodním kraji, vytváří tak plochy pro pracovní příležitosti (záměrně nespecifikované funkce)–které jsou jak v dostupnosti obchvatu, tak v pěší dostupnosti města. Obchvat je lemován alejí stromů. Rozhraní mezi městem a krajinou je dále tvořeno polem, obdělávanou krajinou, loukami a zahradami.

Křížení cest (v jednom případě i ÚSES) v krajině a obchvatu je řešeno dvěma zelenými mosty, aby byla zachována prostupnost krajiny pro člověka i zvěř.

Křížení cyklistů a obchvatu je řešeno kruhovým objezdem i s pruhem pro cyklisty.

REFERENCE

Zelený most, silnice B38, Birkenau, DE

Zelený most, studentský projekt TU Wien

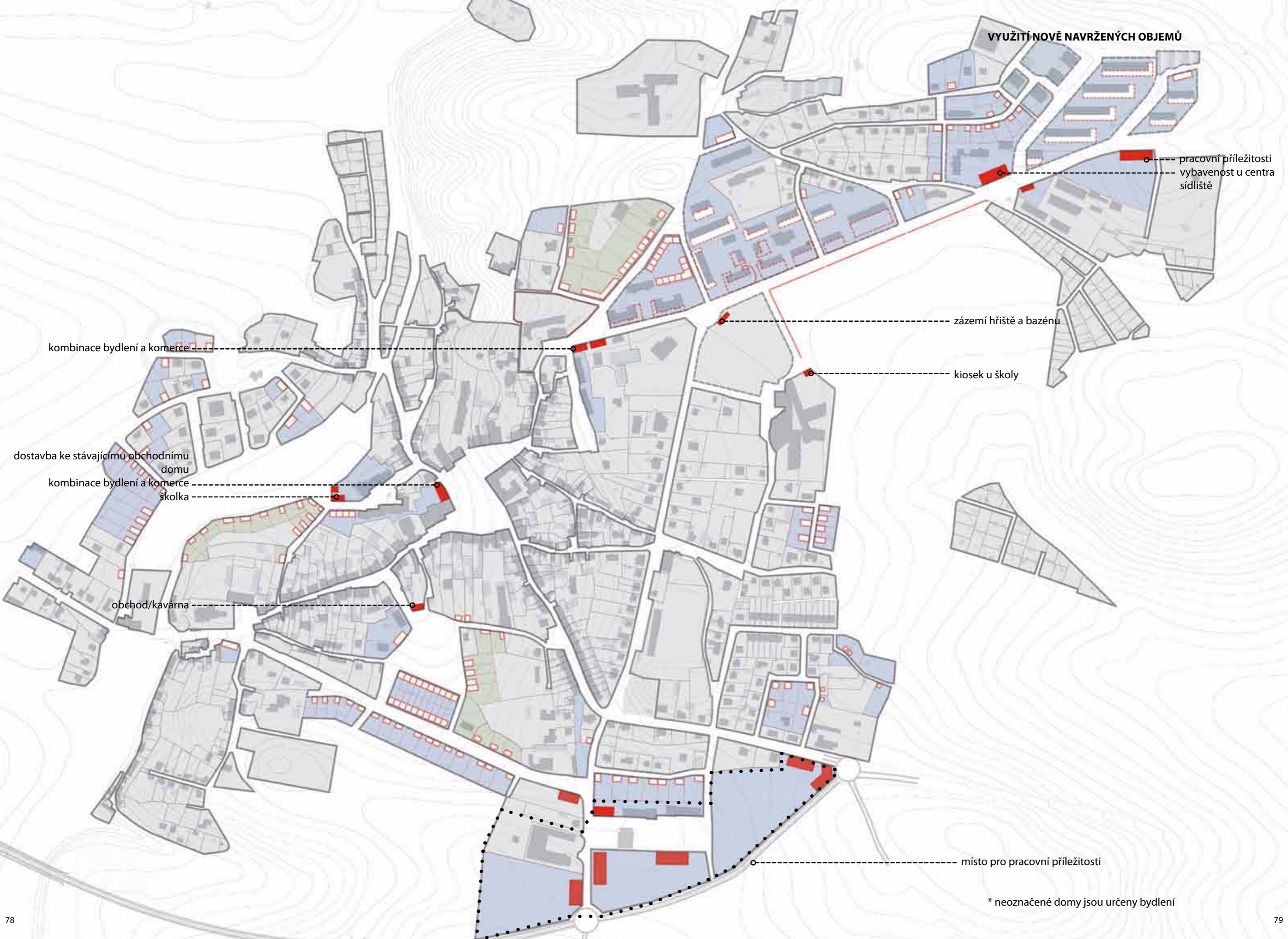
kruhový objezd s cykloprovozem, Assen, NL

- stávající struktura
- úprava stávající hrany bloku
- nový blok
- změna organizace parteru-sídlíšní struktury

VYUŽITÍ NOVĚ NAVRŽENÝCH OBJEMŮ

* neoznačené domy jsou určeny bydlení

město x sídliště

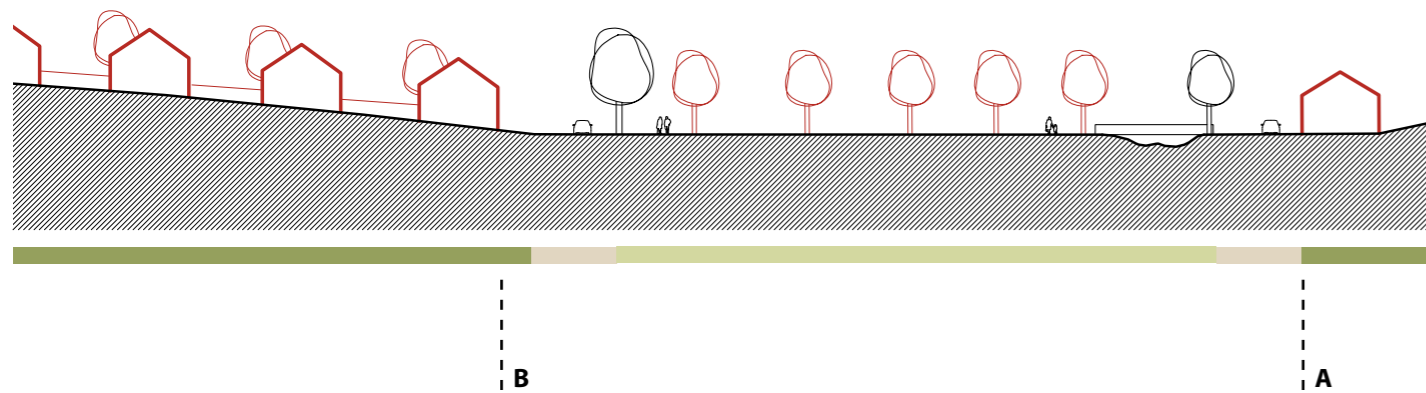
PRINCIPY NÁVRHU

Stav:

- sít veřejných prostor je poměrně dobře vymezena
- znatelná i hierarchie prostor (od náměstí po drobné plácky)
- spíše trpí dílčími problémy-špatná přístupnost, forma veřejného prostoru, průjezd velkého množství motorových vozidel, mrtvý parter (což souvisí i s počtem osob v dané oblasti, příp. návštěvníků města)

Přístup:

- A/ úprava hran stávajících bloků
- B/ doplnění bloků nebo umístění nových
- C/ práce se stávajícími plochami-vymezení, úprava prostupnosti
- D/ definování kamenné a zelené sítě

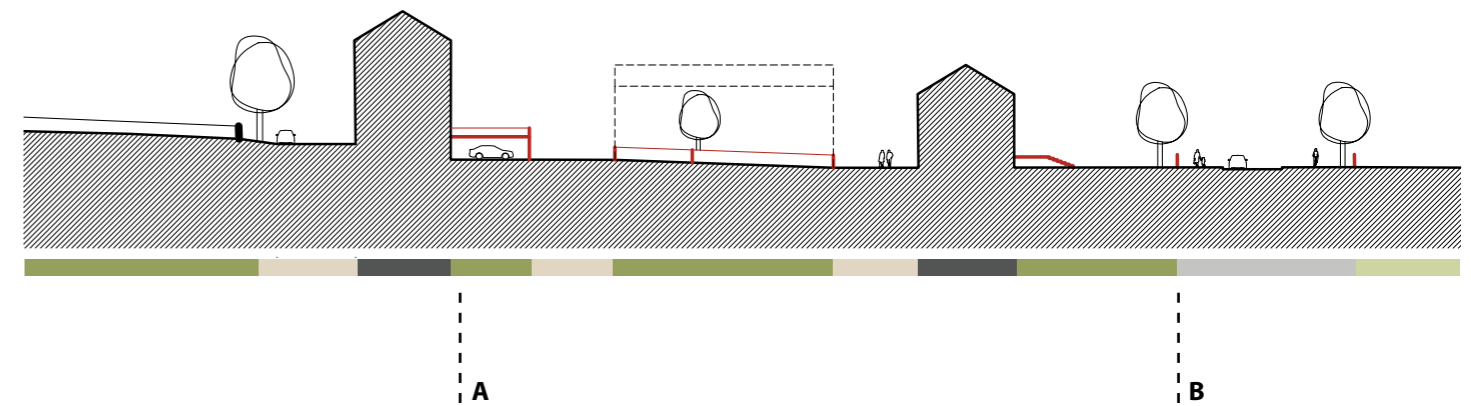
město x sídliště

Stav:

- sídelní struktura nese charakteristické rysy jako je
- velký poměr veřejného prostoru k soukromému
- velké plochy (zeleně) bez hierarchie soukromí
- malé parkovací plochy

Přístup:

- A/ hierarchizace parteru v rámci bloku-přiřazení předzahradek domům (př. kryté parkovací místo s využitím terénu)
- B/ identifikace bloků-vymezení hran
- C/ hierarchizace veřejného prostoru v celoměstském měřítku
- D/ definování kamenné a zelené sítě

APLIKACE PRINCIPŮ

- plachy veřejné zeleně
- plachy sdílené zeleně
- plachy soukromé zeleně
- obytné ulice
- cesty pro pěší/cyklo
- hierarchizovaný uliční prostor
- domy stav
- domy návrh
- stromy stav/návrh

město x sídliště

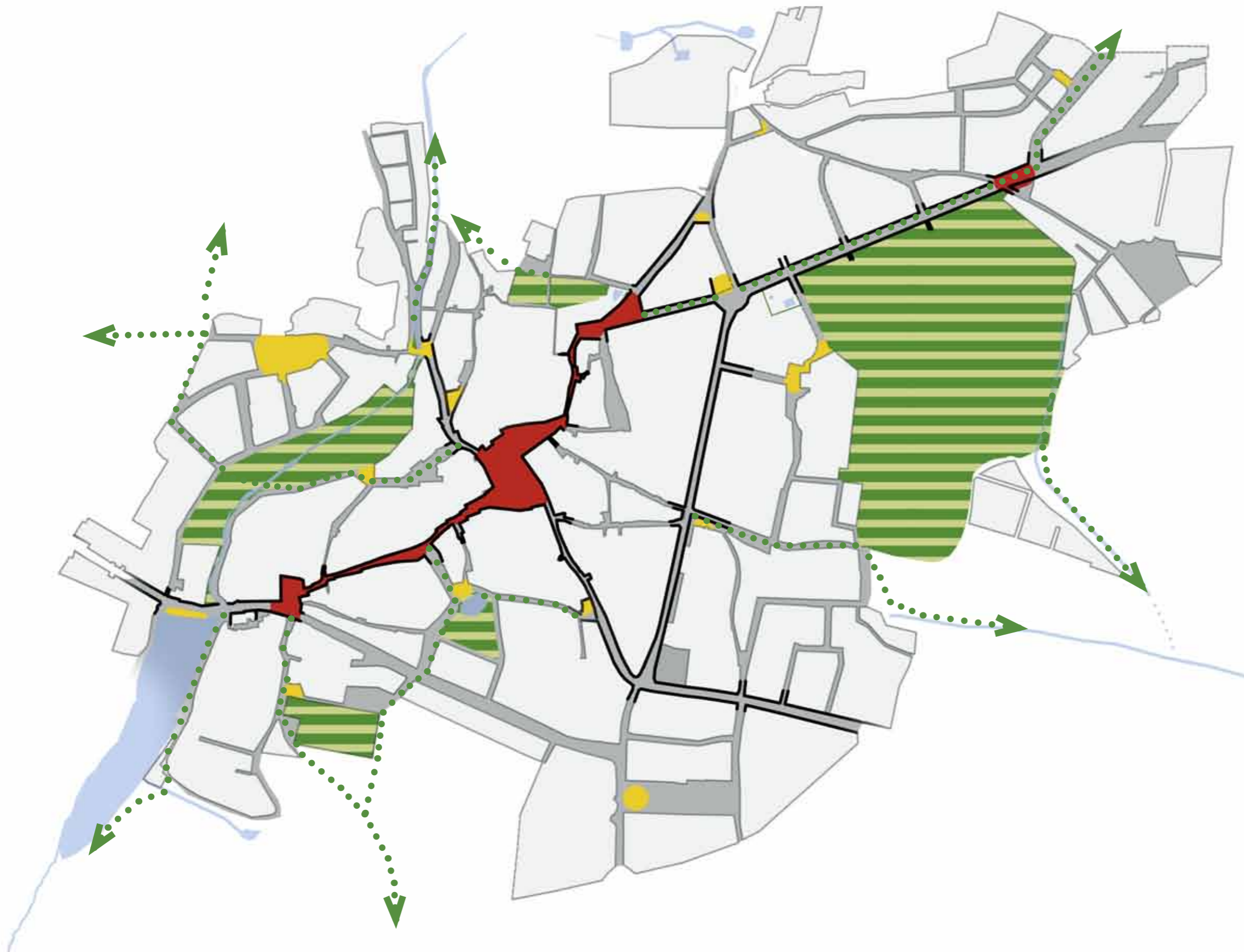

hrana bloku, Dejvice

změna organizace parteru, Leinefelde, DE

VEŘEJNÝ PROSTOR MĚSTA

Konceptem v návrhu městského veřejného prostoru jsou dvě na sebe navazující sítě:

- kamenná síť veřejných prostor–je to základní osa důležitosti a významu, která vychází z historického vývoje města, osa lidská–provázející návštěvníka i obyvatele.
- síť zelených prostor, zelená infrastruktura, která vede liniemi, přes plochy zeleně a dále do krajiny

KAMENNÁ SÍŤ

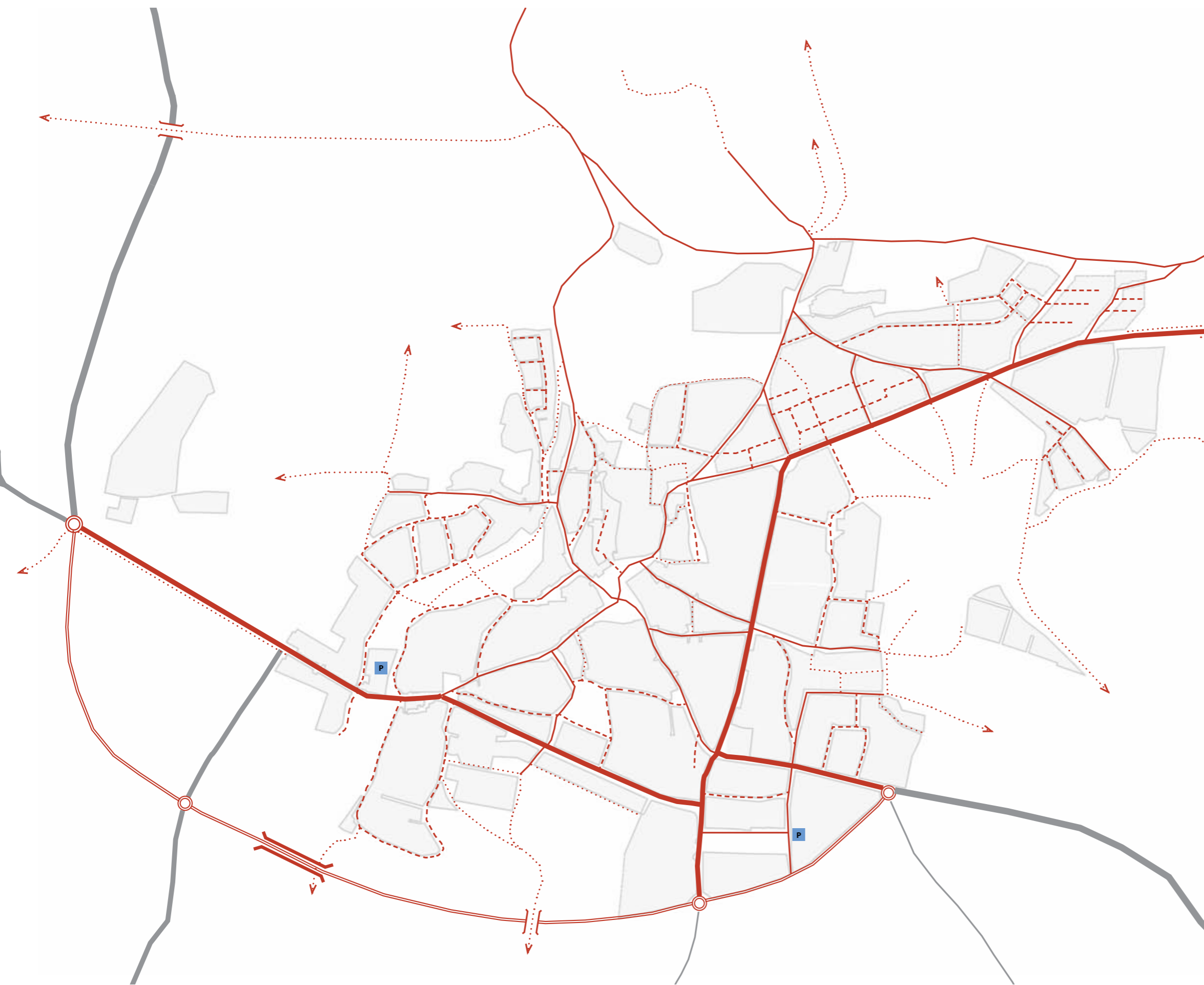
Cesty, které vedou od vstupů do centra města, do nejcennějších historických struktur. V rámci této sítě jsou nejdůležitější náměstí města vytvářející obraz města–městských částí. Na ní jsou navěšeny další plácky a náměstíčka dotvářející obrazy jednotlivých lokalit.

ZELENÁ SÍŤ

Stromořadí v ulicích, cesta podél potoka avizují možnost dostat se do zelených ostrovů ve městě, opustit městskou krajinu a projít z města ven.

Hlavním motivem městského systému zeleně jsou čtyři prostory, městská louka, třešňová zahrada, městský park u potoka, plácek u rybníka navazující vždy na náměstíčko neb plácek. Každý z těchto prostor má jedinečnou atmosféru, je místem pro různé činnosti a bude přitahovat různé charaktery obyvatel i návštěvníků.

- kamenná síť
- hlavní veřejné prostory
- plácky, náměstíčka
- zelená síť –plochy zeleně ve městě
- zelená síť–stromořadí v uličním profilu

DOPRAVA

z hlediska upřednostnění prostředku a dopravního významu cesty

	AUTO	KOLO	PĚŠÍ
OBCHVAT	■		
SBĚRNÁ	■	■	■
OBSLUŽNÁ	■	■	■
OBYTNÁ*	■	■	■
PĚŠÍ (CYKLO)		■	■
P parkoviště			
SILNICE 1. TŘÍDY			
SILNICE 2. TŘÍDY			
SILNICE 3. TŘÍDY			

*Prostor sloužící hlavně chodcům, obyvatelům přilehlých domů.

- stromy-body
- stromy-linie
- plochy

třešňová zahrada

městský park u potoka

městská louka

plácek u rybníka

MĚSTSKÝ PARK U POTOKA

Na místě, které bylo dříve hranicí města, s vydatnější vodotečí, je dnes plocha zeleně, téměř nevyužívaná, neprostupná a neobytná. V tom spatřuji velký potenciál pro využití tohoto prostoru jako místa pro odpočinek a sport několik kroků od centra.

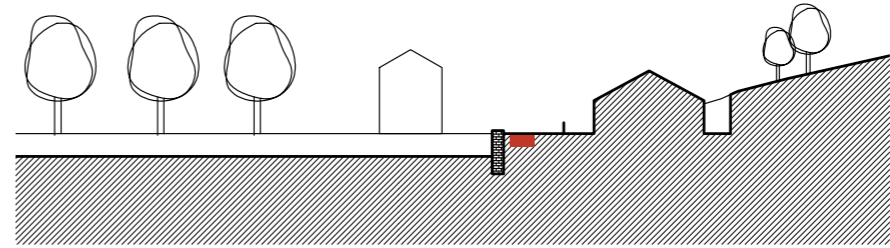
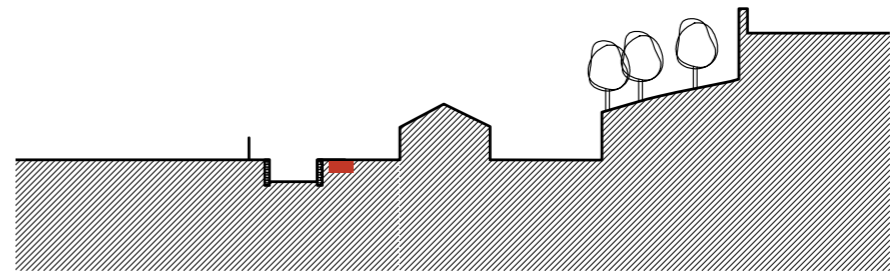
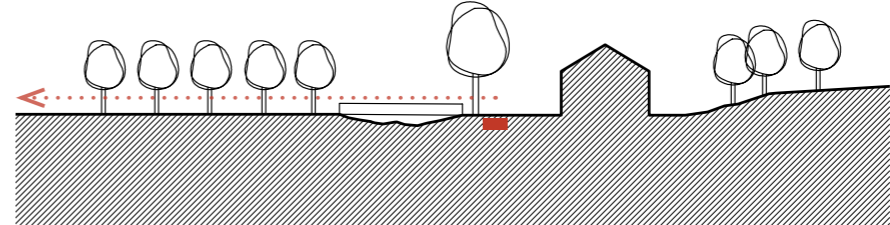
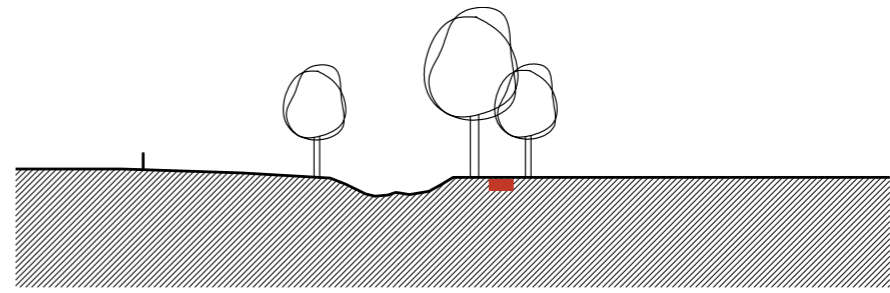
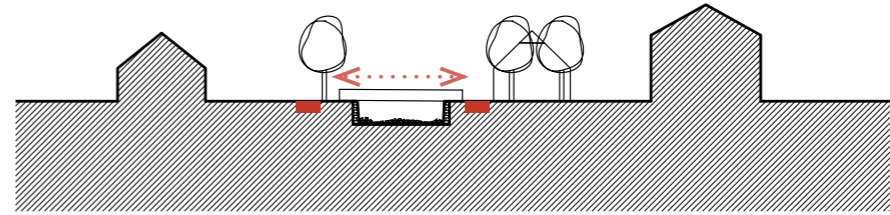
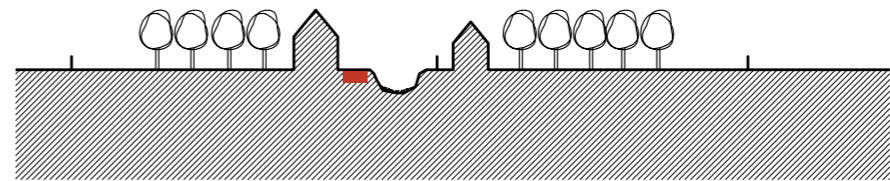
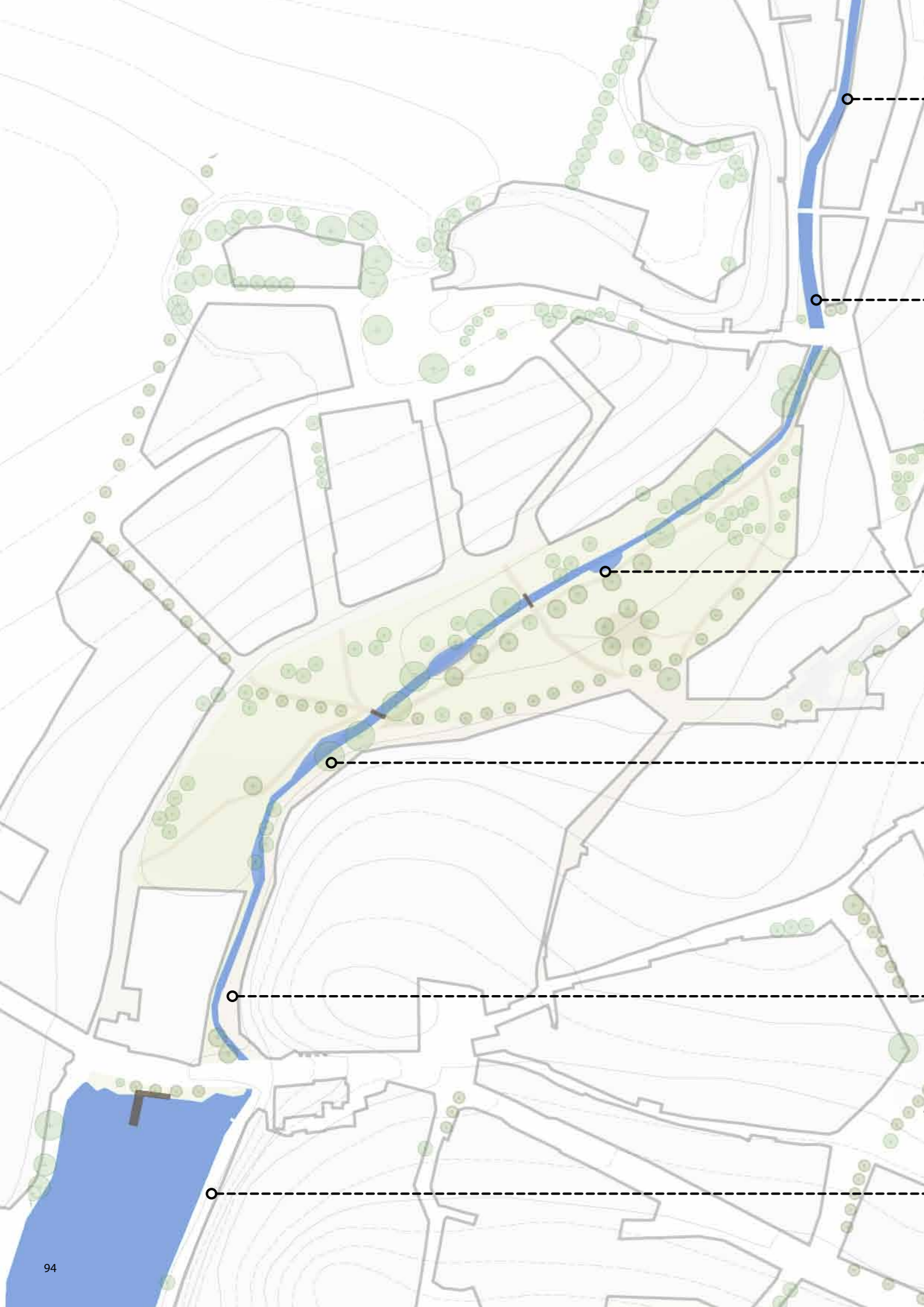
Hlavním tématem parku je potok, možnost pobytu u vodní hladiny a hra nebo procházka korytem potoka. Na potoce jsou navrženy čtyři rozšíření koryta, což má několik významů. Jedním z nich je přírodní funkce potoka – zadržování vody ve městě, přispění k mikroklimatu, umožnění rozlivu při zvýšené hladině a další příznivé jevy (viz dále – REFERENCE).

Dalším významem vodní plochy je možnost interakce, kterou přináší. Možnost sejít k potoku, brouzdat se korytem, pouštět lodě po hladině tůně, pozorovat motýly a vážky, které hladina přiláká.

Dalším tématem je městem probíhající stezka podél celého koryta potoka, které se věnuji v této části práce. V segmentu potoka, kdy je obklopen domy z obou stran, nyní probíhá rekonstrukce koryta – nevhodným způsobem, koryto je vybetonované. Proto navrhuji změnu – úpravu bližší přírodě. Proměňující se charakter stezky podél potoka je detailněji popsán dále. Posledním tématem je alej stromů vedoucí od náměstí až na horizont, k rozcestí u kapličky.

V parku je navržena síť mlatových cest, dřevěné lávky přes potok a malá mlatová plocha, která může být využita jako hřiště pro pétanque, badminton, pro cvrnkání kuliček nebo skákání panáka, je vybaven lavičkami. Plácek u školky je vybaven kulatou lavičí na čekání a v domě na rohu vzniká určitý potenciál pro okno s prodejem zmrzliny.

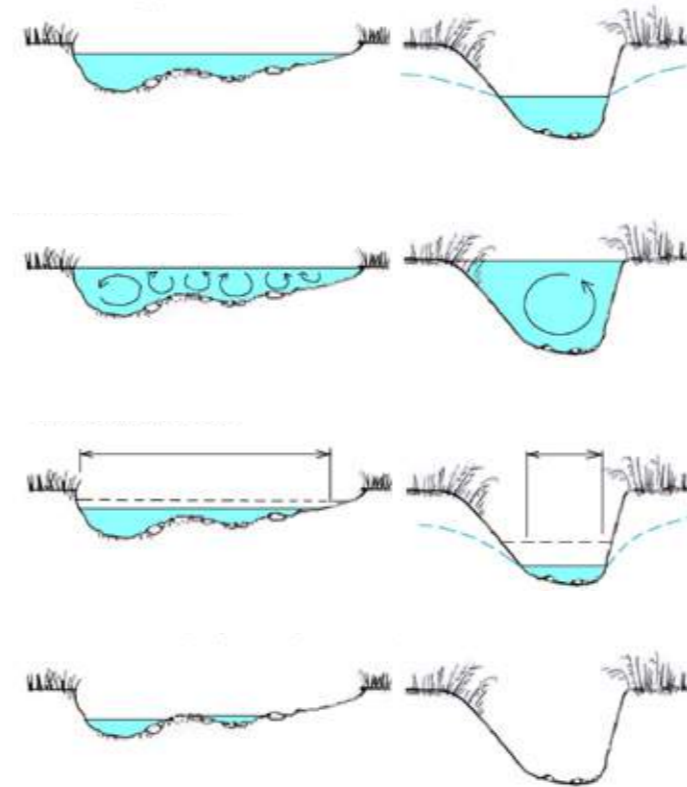
Park u potoka charakterizují slova jako živý, otevřený, rušný, intenzivní.

Přírodě blízké úpravy vodních toků v intravilánech a jejich význam v ochraně před povodněmi
Tomáš Just | Agentura ochrany a přírody ČR, Praha 2010

A: BĚŽNÝ PRŮTOK

V ploché kynetě široká vodní hladina, rozvoj příbřežních mělčin, členitá struktura plochého a širokého dna. V okolí se udržuje vysoká hladina nivní vody. V zaříznuté kynetě užší hladina i dno, není prostor pro rozvoj mělčin. Kyneta odvodňuje okolní plochy.

B: VĚTŠÍ PRŮTOK

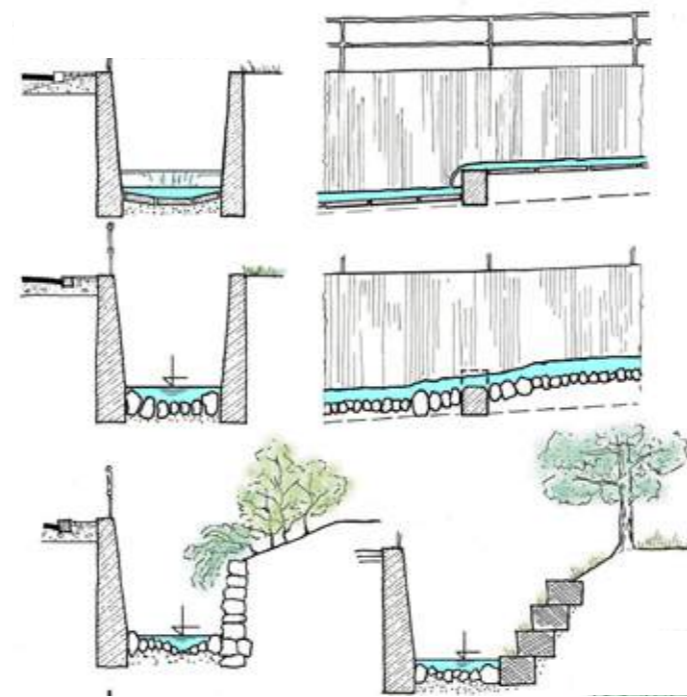
V ploché kynetě se podélné ani příčné složky proudění nesoustřeďují do tak velkých rychlostí jako v kynetě hluboce zaříznuté, u které pak může docházet k výraznějšímu vymílání, včetně velmi rizikového vymílání do hloubky.

C: MALÝ PRŮTOK

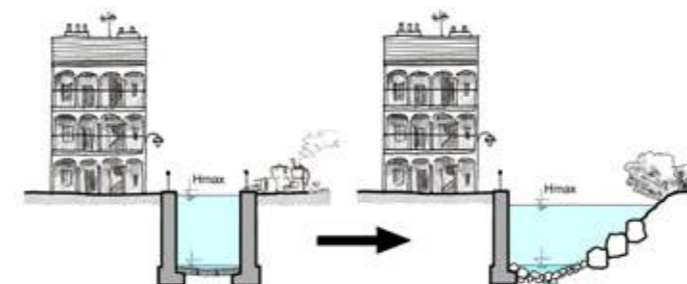
Plochá kyneta se nadále chová jako poměrně široký zavodněný pás, dlouho se v ní udržuje tvarově a hydraulicky členitý zavodněný průřez a jeho ekologické funkce. V zaříznuté kynetě se úbytek průtoku výrazněji projevuje na ztrátě hloubky vodního sloupce, zesiluje odvodňování okolních ploch.

D: SUCHO, SPOJITOST PRŮTOKU PŘERUŠENA

Plochá kyneta se může ještě dále chovat jako zamokřený pás, v tůňových prohlubních ve dně se ještě nějakou dobu udržuje voda. Toto prostředí umožňuje přežití řadě vodních organismů. Hluboce zaříznutá kyneta, v jejímž dně nebyl prostor pro rozvoj tůní, vysychá.

Ve stísněných podmínkách zástavby často není možné vodní tok výrazněji rozvolňovat. Pak jsou vítána alespoň dílčí rozšíření koryta a posílení tvarové členitosti jeho konstrukcí. Pokud výchozí stav (první obrázek) představuje koryto uzavřené mezi dvěma zdmi, se dnem opevněným betonovými deskami a s prahy ve dně, vytvářejícími migrační překážky, pak přínosem je alespoň zpřírodnění konstrukce dna (druhý obrázek). Čím víc dovolí prostorové podmínky a finance (další obrázky), tím lépe.

Různé požadavky na vodní toky a jejich revitalizace ve volné krajině a v zastavěném území. Ve volné krajině je prioritou obnova přírodě blízkých poměrů, za nichž dochází k tlumivým rozlivům povodní do nezastavěných niv. Tomu odpovídají mělká, málo kapacitní a členitá koryta. V obcích a městech je na prvním místě ochrana zástavby před povodněmi, při revitalizacích se tedy kapacita koryt zachovává nebo ještě zvětšuje.

PLÁCEK U RYBNÍKA

Místo okolo Kaplanského rybníka je v mapách stabilního katastru pojmenováno jako Rozhraní. Dříve bylo opravdu hranicí města, a stejně jako předchozí park se stal zelení ve městě. Dnes u rybníka chybí lavičky, není možné zde strávit čas, i přesto, že z louky nad rybníkem, i od rybníka, je skvělý výhled na kostel sv. Jana Nepomuckého i zámek Zelenou Horu. Dnešní přítomnost halové stavby obchodu s potravinami jižně od rybníka u silnice místo trochu degraduje.

Svým návrhem místu navrácím určitou důležitost, z rybníku a plácku s kavárnou nebo obchodem se stává veřejný prostor dotvářející obraz místa. U rybníka jsou navrženy dvě lavice využívající svahu, u rybníka pak jedno molo s možností sedět nad vodní hladinou a brouzdat nohama ve vodě.

Vzhledem k blízkosti kostela, poloze na trase od kostela k hřbitovu, je toto místo možno charakterizovat slovy duchovní, kulturní.

TŘEŠŇOVÁ ZAHRADA

Na místě bývalé zahrady Zelenohorské pošty, dnes muzea, vedle cesty směřující na zámek, je navržena třešňová zahrada. Místo dodnes nese jméno Třešňovka–proto tohle ovoce.

Předobrazem a inspirací je mi Zahrada Jiřího Trnky.

Zahrada je obehnaná vysokou zdí, jako již tento pozemek dnes zčásti je. Zeď je důležitým prvkem vymezující toto místo ve městě, umožňuje vstupy jen na několika místech. Je to klidné místo, doplněné kavárnou u muzea, která dotváří tak atmosféru místa. V místě se dochoval rybník, který působí opět jako interakční prvek.

V Trnkově Zahradě našli chlapi starého trpaslíka a kocoura, v třešňové zahradě v Nepomuku potká návštěvník plno roztočivých postav. A sice sochy, které vznikly během několika sochařských sympózií, které jsou v současnosti rozestavěny doslova po celém městě–a ne vždy je umístění pro sochy vhodné. Vzniká zahrada soch, která poskytuje umění adekvátní prostor.

Zahradou, nebo uličkou okolo, lze projít do další zahrady, která již není obehnaná zdí. Je to stará zahrada plná ovocných stromů, trochu zarostlá, která se taky stává součástí městské zeleně. Úzkými strmými pěšinkami lze pak sestoupit do lesa nebo na cestu vedoucí do Kláštera.

Zahradu lze popsat slovy jako tajemná, klidná, uzavřená.

MĚSTSKÁ LOUKA

Městská louka je navržena na místě s vlhkými půdami, v 18. století tu dokonce byly rybníky. Místo je loukou již dnes, ale potýká s problémem vymezení a hranice. Louka je na severu ohraničena březovou alejí, ale vzhledem k její velikosti nepovažují toto za dostačující. Přidávám tedy nízkou zídku, kterou zdatný jedinec bez problémů přežije, doplněnou brankami v místech vstupu. Cesty na louce jsou záměrně nenakresleny, místní si je sami "zakreslí". Uprostřed louky je umístěno pět stromů, jako místo se stínem, kde je možné pobýt v létě a kochat se výhledem. Problémovým místem bylo sousedství se školním areálem. Hranice byla velmi ostrá. Mění se na alej lemující novou cestu ke škole s další brankou pro vstup na louku u vysokého stromu a malého kiosku, a na školní sad.

Městská louka se může stát místem pro konání drakiády (pro absenci stromů), ideálním místem pro venčení psa, nebo běžkování (bude-li na čem). Lze ji charakterizovat slovy otevřená, klidná, volná.

REFLEXE

V závěru práce bych ráda projekt zhodnotila. Snažila jsem se o návrh zlepšující vztah města, potažmo člověka, k okolní krajině. Diplomnímu projektu předcházela analýza mimo jiné historického vývoje, analýza vývoje vztahu ke krajině. Ta identifikovala krajinné hodnoty, tzv. místa krajinné paměti (odolala větším změnám, nebo si naopak dávno přeměněnou podobu dlouho drží). Tato místa jsou jedním ze základních prvků obrazů místa a považuji za důležité v první řadě znát místa, jejich kvality, a v druhé řadě k nim citlivě přistupovat v dalším vývoji. Vědomí hodnot okolí a kontextu je důležité pro každý návrh.

Navržená cesta krajinou jistě není jediným možným řešením, skrze ní je možno krajinu prožívat, objevovat, uvědomovat si širší souvislosti a "zakotvit" v místě. Vědomí kontextu kde žiji/bydlím považuji za velmi důležité, proto stezka.

V návrhu města také pracuji s místy krajinné paměti, modifikuji je do městské zelené infrastruktury. Stávají se tak místy k odpočinku a setkání jako protiváha kamenných veřejných prostor. Vztah zelených a kamenných prostor není konkurence, ale symbióza. Každý z nich umožňuje jiné prožitky, má jiné využití, a rozšiřuje možnosti života obce.

Dalším motivem ve městě je nalezení vnitřních rezerv jako vývoje šetrného a okolní krajině a do jisté míry i šetrného z pohledu ekonomie. Vývoj dovnitř může oživit některé lokality, doplnit energii veřejným prostorům i vybavenosti. Tento způsob vývoje města považuji (samozřejmě vzhledem k individuálním podmínkám) za jediný možný nebo převládající.

Práce tak může přispět do diskuze k aktuálním tématům (malo) město, člověk, krajina.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucím a konzultantům práce za připomínky, konzultace a klidnou pracovní atmosféru.

Děkuji své rodině a přátelům za podporu a důvěru.

Děkuji svému příteli za podporu a důvěru během studia a za pomoc s finalizací projektu.

5/ ZDROJE

ZDROJE:

- 1 BAROCH, Karel. Nepomuk: město s bohatou historií. Vyd. 1. Nepomuk: Město Nepomuk, 2007. 229 s., [48] barev. obr. příl. ISBN 978-80-239-8723-2.
- 2 BAŠE, Miroslav. Miroslav Baše: město - suburbie - venkov = [town - suburbie - countryside]. Praha: Česká komora architektů, 2009, 73 s.
- 3 BERNDORF, Alexander. Klášter pod Zelenou horou. Plzeň: Grafické závody, 1929. 35 s., [3] obr. příl. Památná místa našeho kraje; roč. 4, 1929, sv. 1 (15).
- 4 BERNDORF, Alexander. Obrazy z dějin Nepomuka. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1931. 60, viii s. Památná místa našeho kraje; sv. 22 a 23.
- 5 BERNDORF, Alexander. Zelená Hora. II, Historie Zelené Hory. Plzeň: A. Berndorf, 1927. 31 s. Památná místa našeho kraje
- 6 BERNDORF, Alexander. Nepomuk. díl 1. Plzeň: Ladislav Lábek, 1928. 32 s.
- 7 BERNDORF, Alexander. Nepomuk. díl 2. Plzeň: Ladislav Lábek, 1928. 37 s.
- 8 CHARVÁTOVÁ, Kateřina. Dějiny cisterckého řádu v Čechách 1142–1420, 1. svazek: Fundace 12. století, Praha 1998.
- 9 JEHLÍK, Jan. Obec a sídlo: o krajině, urbanismu a architektuře. Praha: Ausdruck Books, 2013, 159 stran. Edice architektury, 1. ISBN 978-80-260-5399-6.
- 10 KUČA, Karel. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 4. díl, Praha: Libri, 2011.
- 11 KROUPA, Pavel a kolektiv autorů. Historie a kulturní dědictví Nepomucka. Společnost přátel starého Nepomuka, Nepomuk 2013.
- 12 SÁDLO, Jiří a kolektiv autorů. Krajina a revoluce: významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí. Vyd. 1. Praha: Malá Skála, 2005, 247 s.
- 13 SEMOTANOVÁ, Eva: Historická krajina a co po ní zůstalo, Historický ústav AV ČR, v.v.i., Academia, 1. vydání, 2014, str.,
- 14 SKLENIČKA, Petr. Pronajatá krajina. 1. vyd. Praha: Centrum pro krajinu, 2011, 137 s., 16 s. obr. příl.
- 15 STRÁNSKÁ, Iva (2009): Faktory ovlivňující množství zeleně v hlavních městech Evropské Unie. Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze (diplomová práce)
- 16 TYKAL, Jaroslav. Minulostí Nepomucka. 2. vydání, Muzeum Nepomucka, Nepomuk 1973
- 17 VALENA, Tomáš: Město a topografie: evropské město v topografickém kontextu. 1. vyd. Praha: Národní technické muzeum, 1991, 95 s.

ZÁKONY:

- 18 Předpis č. 114/1992 Sb., Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny

PRAMENY:

PŘEDNÁŠKY:

- 19 prof. Ing. Petr Sklenička, CSc., přednášky Ekologie I, FA ČVUT, LS 2015
- 20 Ing. arch. Milena Hauserová, CSc., přednášky HS II, FA ČVUT, LS 2015

MAPOVÉ PODKLADY:

- 21 Mapy I., II., III. vojenského mapování: <http://oldmaps.geolab.cz/>
- 22 Mapy stabilního katastru, III. vojenského mapování: <http://archivnimapy.cuzk.cz/>
- 23 Mapové snímky z 50. let: <http://kontaminace.cenia.cz/>
- 24 Mapy terénu, vodstva: <http://geoportal.cuzk.cz/>
- 25 Informace o půdě: <http://geoportal.vumop.cz/>
- 26 Katastrální mapa: <http://nahlizenidocuzk.cz/>
- 27 Ortofoto dnešního stavu: <http://mapy.cz/>

DALŠÍ:

- 28 Kroniky města: <http://www.portafontium.cz/>
- 29 Staré fotografie: <http://old.zelenahora.cz/>
- 30 Web města Nepomuk: <http://www.nepomuk.cz/>
- 31 Sčítání obyvatel: <https://www.czso.cz/>
- 32 Informace o obchvatu: https://www.rsd.cz/wps/portal/web/mapa-projektu!/ut/p/a1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfGj-zOK9Pb09DZ2cDbzdjQ0MDRzNXFyNTX1CDAwMDIEKIoEKnN0dPUzMfYAiJhZGBp4uTh4u5pa-BgaeZsTpN8ABHA0I6Q_Xjwlrwec-CsA18VhTkhkYYZDoqAgCJ8XUV/#/poi/55aea8077d8717941f098f9d

DIPLOMNÍ SEMINÁŘ:

- 33 DECKER, Michal, TOMÁŠKOVÁ, Kateřina: Organismus města, FA ČVUT 2015, atelier Kohout–Tichý
- 34 HAVELKA, Lukáš: Nepomuk turistický, FA ČVUT 2015, atelier Kohout–Tichý

Data (polohopis, výškopis) pro zpracování práce zapůjčil Zeměměřický úřad.

Diplomová práce
Urbanistická koncepce města Nepomuk–(malo)město a krajina
Bc. Eliška Korčáková

Ateliér Kohout–Tichý, FA ČVUT
zimní semestr 2015
